6164 Ն· 1889 ՓԵՏՐՎԱՐ 11 ՇԻՄԱՍ ԻՐԹԷՍԻ 29 ՈՒՆՋՈՒ ՍԷՆԷ ԱՎԱՃ· ՓԵՏՐ· 23 Ն· 6164

20 ՓԱՐԱ

Ղապէթամբզ հէր կիւն չբզար։

ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Սէնէքիր Մէճիտ 8

Այլք այլոց 4

Ռօսբա իւճրէքի պիրք այիտ տիր

Մանցուսակի Էֆիրեար

20 ՓԱՐԱ

Գալաթատա, Ազապ-զարուսունտա, Զէշմէ մէյտանընտա, Ֆուրուսունլու զարշըսընտա, 298 Նիւմիրոյու Մանցուսակի էֆիրեար մարպասընտա։

١٣٠٤ ՇԱԲԱԹ ١١ ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Յ· ՓԱՆՈՍԵԱՆ ١٣٠٦ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ ٢٢

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Տիւնքիւ սէլամլըդ ըէսմի ալիսի էրթէօղրուլ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա պույրուլարադ, իշլու ըէսմի պէհլիվի միւշահէտէ իթմէք իւզրէ, Իթալիա սէֆիրի վէ մատամաբ իւլէ բիւֆէդասը՝ վէ Ինկիլթէրա սէֆիրինին մատամաբ իւլէ քերիմէսի վէ Սըբպիսթան էյլիսի իւլէ բիւֆէդասը վէ Իսբանիա դէնիզլէսը իւլէ բիւֆէդասը վէ Մաուզէր Թիւֆէնկի ֆապրիգասը մէճմուրը վէ ֆամիլիասը, վէ Ալմանիա դէնիզլէսը Թարաֆընտան 7, վէ Գուլկար գաբու քէթխիւտասը Թարաֆընտան 4, վէ Մաճար դէնիզլէսը Թարաֆընտան 3 քի, ճէման 14 սէյահաթ հազրը պուլունմուշ տուր։

Իզմիտ շըմէնտըֆէրլէրինի տէրիւհտէ իթմէքլի պէրապէր, Թարիդի մէղքիւրու Էնգարէնէ տօղրու Թէմտիտէ տախի մէճմուր պուլունան Համիտիէ գունբանեասընին սէրմանէնինի Թէտարիքէ եարարմ իթմէք իւզրէ, Տայցէ Գանդ իլէ Վիէննանընն Լանտէր Գանդ շիրքէթի մալիէսի արասընտա միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմէքտէ իսէ տէ, դիքը օլունան Լանտէր Գանդ շիրքէթինին սէրմանէյի նագտիէսի, հէման քամիլէն էսհամա Թէպտիլ իտիլմիշ օլտուղունտան, իքի իտարէ արասընտա, մատտէթէն պիր իշ եաբըլմադ իչին, էվվել պէ էվվել, Լանտէր-պանգ շիրքէթինին էլինտէքի էվրագը, Թէքրար նագտա Թանվիլ իթմէսի լազըմ կէլէճէկի Վիէննանընն մալիէ զաղէթալարընտա օգունմուշ տուր։

Լէվանդ Հէրէլտտա օգունմուշ տուր։

Իզմիտտէն էնգարէնէ ինչա օլունաճադ տէմիր եօլ ինշաաթը հագդընտա, Տայցէ Գանդ իլէ պիր Ինկիլիզ գումբանեասը պէյնինտէ գաթիէն պիր իթիլաֆ հասըլ օլտուղունա տայիր օլան հավատիս սահիհ տէեիլ տիր։

Անատօլու շըմէնտըֆէր շիրքէթի միւհէնտիսլէրի, քէշֆիեաթք վագըալարընը իքմալ իթմէտիքճէ, վէ պու պապատ Թանգիմ օլունաճադ խարիթալարիլէ բլանլար շարթնամէ ահքեամը մուճիպինճէ, Նաֆիա նէզարէթի Թարաֆընտան թասդիք պույրուլմատըդճա, ինշաաթ մէսէլէսի նէ Ինկիլիզ վէ նէ տէ Մ. Վիթալի վէ եախօտ պաշդա պիր շիրքէթի միւթեահիտ իլէ դաթիէն ֆասլ ու թէսվիեէ իտիլմէեճէք տիր։

Իճրասը մուգաբրէր օլան բաթէնթ ուսուլինտէն տօլաեր, Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսինին էնանֆ թէղքէրէսի հասըլաթըյլա բուսումը պայիրէտէն զայ իտէճէկի 60,000 ղրուշը միթէճավուզ պիր մէպլաղը քիւլլինին բաթէնթ իտարէսինճէ էմանէթի միւշարիլէյհաեա իթասը իրատէյի Բատիշահի ահքեամը ճէլիլէսինտէն օլմաղլա, ճանիպի Պապը Ալիտէն Մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ թէպլիղաթը լազըմէ խֆա պույրուլարադ, խազինէյի ճէլիլէճէ տէ հուգուգը էմանէթին սուրէթի թէէմինի քէմալ էհէմմիեէթլէ նազարը տիդդաթա ալընմըշ իսէ տէ, էմանէթին մէգքիւր հասըլաթը, մէվսիմի ինշաաթ իթիպար օլունան յունիսին նիհահէթինէ գատար թէմամյլէ իսթիֆա իտերէք, ինշաաթա վէ խուսուսյլէ Պիմարխանէ վէ Խասէքի նիսա խասթախանէսի վէ Ասղէխանէ վէ Կապխանէ կիպի միւէսսիսաթը մուհիմմէնին մէսարիֆի աճիլէսինէ սարֆ իթմէքտէ օլմասը ճիհէթիյլէ, բաթէնթ իտարէսինճէ իտարէի պէլէտիլեէ թազմինէն վիրիլէճէք բարանընն հէր հալտէ յունիս նիհահէթինէ գատար իթա օլունմասընտաքի լիւզումը դավի տախի նազարը տիդդաթատան տուր իտիլէմէեճէք չէյլէրտէն օլմասըյլա, շիմնի պու սուրէթին Թէէմինի իչուն, նէզարէթ վէ էմանէթի միւշարիլէյհա պէյնինտէ մուխապէրաթ ճէրէեան իթմէքտէ իմիշ։

Վագաա տահիրէյի պէլէտիէմիկին վարիտաթը, ոայիր բայթախթլարընն վարիտաթը պէլէտիեէսինէ կէօրէ բէք ճիւզի օլտուղու հալտէ, էմանէթին պու քերրէ տէ բաթէնթ իտարէսինէ տէօնէճէք վարիտաթը էսասիեէսինէ մուգայիր վերիլէճէք բարա վագթիյլէ իյֆա օլունմազ իսէ, մուգաեիդայի պէլէտիեէնին շիտտէթլէնմէսի թայիի տիր։ Ֆագաթ մէվսուգէն ալարդըմըզ մալիմաթա նազարէն, Մալիեէ նազրը տէվլեթակոր բաշա հազրեթլերի, բաթէնթ իտարէսի թարաֆընտան էմանէթէ վերիլէճէք բարանընն վագրթ վէ սուրէթի թէէմինի պուեուրմադ իւզրէ պուլունտուգլարընտան, բաթէնթ ուսուլինտէն տօլայը, իտարէյի պէլէտիեէ միւթէզարուր օլմասեաճադ տիմէք տիր։

Թէրճէմանը Հէրէլտտա աթի իւզէ օգունմուշ տուր։

Վիէննանընն Մանրէօր Օրրէյէն զաղէթասը, հիւքիւմէթի Սէնկիէնին շարթնամէ տախիլինտէ պագը իսլահաթ իչին, Բէժի իտարէսի իլէ վիրտիկի սօն գաբարը, Թիւթիւն զէրրաչընն մէնֆաաթընա մուվաֆէք պիր մուվաֆֆագիեէթի մախսուսսէ օլմադ իւզրէ, Թէպրիք իտիեօր։

Շիմտիեէ գատար կէրէք Տէրսաատէթ վէ կէրէք վիլաեաթ զաղէթալարընտա տէֆտարթլէ պահս օլունտուղու վէճճլէ, Բէժի իտարէսի իդթիդա իտէն դագա վէ նահիյեէլերին քեաֆֆէսինտէ ինշա իյլեեեճէկի անպարլարը վիճուտ կէօթիւրմէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ չիֆթճի եհալինին մահսուլաթը ալմադտա պիլմէճպուրիեէ նազ. կէօթերիլտիկինտէն, պու հալ, Թիւթիւն չիֆթճիլէրինի կերէյի կիպի կերիլէթմեեէ վէ սայիր սուրէթլեր իլէ կիւճլիկիւ մուճիպ օլմադտա իսի։ Վէրիլէն սօն գաբար իդթիզարընճա, Բէժի իտարէսի, պէր մուճիպի շարթնամէ անպար ինշասը լազըմ կէլէն նօդթարարընն քեաֆֆէսինտէ անպարլար վիճուտ կէօթիւրերէք, զէրրա, քէնտիսինէ նէ միդտար Թիւթիւն կէօթիւրիւրլէր իսէ, քեաֆֆէսինի սաթուն ալմադա մէճպուր օլաճաղը կիպի, Բէժի իչին տէ Թէվսիի մուամէլէ սիմէք օլարադ, հիւանի իտարէոի հալինտէ պիւեիւք մէնֆաաթը մուճիպ օլաճաղը տերքեար տը։

Ֆագաթ մէգքիւր դաղէթա, պու անպարլարընն 50 միլիօնլըդ պիր մասրաֆը իճապ իտէճէկինի, վէ պունտան տօլայը Բէժինին մէճլիսուն գալմաեաճաղընը եազմըշ իսէ տէ, 50 միլիօնլըդ տէնիլէն մասրաֆընն ֆրանգ վէ եա ղրուշ օլտուղունու սէրահաթէն պիլտիրմէեիպ, հալ պու քի օլմըգտար ղրուշ պիլէ օլսա ինշաաթընն տերէճէսինի պիլմէտիկիմիզ իչին, նազարըմըզտա միւպալըղա օլաճաղը տերքեար տը։

Թրապուզաս վէ Պիթլիստէ դալպ ևիրա իմզալ օլունտուղու հիւքիւմէթ ճամանպինտէն խապէր ալընմաղլա, միւթէճասըրլարը տերտէսթ օլունմուշ տուր։

Էշխասը մուգիբրէտէն 8 քիչի տահա, տիւն շէհրիմիզտէն թարա օլունմուշ տուր։

Ի Դէէսսիֆի ազիմ պու կիճէ նէերայ նամ մահէլլտէ շու ա-թլ գ քի տէհշէթամիզ պիր դագա վուքուս պուլմուշ տուր։ Շէյլէքի, դէվճ վէ զէվճէ պիր ֆաֆրը Բում ֆամիլեասը, էն ուֆագը իքի, վէ էն պիւեիւկիւ տօքուղ չաղլաշընտա օլան պէշ նէֆէր չօճուգլարը իլէ խանէլերինին ալթ դաթընտա ուեումագտալար իքէն, սապահ պարը, հանի սաաթ 11 բատտէլերինտէ հաթտրգլարը օտանընն պիր թարաֆընտա վէ բէքտէ եազընընտա պուլունան պիր տիվար տէվրիլտիկինտէն, հէր նասըլ իսէ չօճուգլարընն վալիտէսի իշխտիպ բէնճիրէտէնքենտուեի տիշարը աթար, վէ, «գօմշուլար», եէթիշինիզ, զէվճիմ վէ չօճուգլարըմ հէլաք օլտուլար» տէյի պաղրըրը։ Ճէրհալ գօմշուլար իշխաէրէք, քիմիսի մէգքիւր խանէեէ վէ քիմիսի տախի մերքէղ գօշարլար, վէ կէրչի եէթիշիպ էն ուֆագ չօճուգլարտան իշնէֆերի իլէ բէտերինի, եաբը պէլինտէն աշաղընը էզիլմիշ օլտուղու հալտէ դուրթարապիրլէր իսէտէ, իքի նէֆէր չօճուղու դուրթարամազլար։

Տիւն Թրիեսթէտէն Թօրխանէյի ամիրէեէ 104 սանտրգ Ֆաուղեր Թիւֆէնկի վիրուա իթմիշ տիր։

Տիւն ադշամ, Ֆրանսա սէֆիրի ճէնապլէրի վէ մատամաբ Թարաֆընտան պագը մէէմուրինի քիրամ իլէ սիւֆէրայի էճնէպիսէ վէ Պէյօղլու միւթէպէրանընա միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ քէշիտէ օլունմուշ տուր։

Լարիրնէ զաղէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, շէհրի մէղքիւրտէ 160 եաշընտա պիր ատամ պուլունուպ, էլան կէնճ կիպի բէք տինճ իմիշ։

Պու քերրէ Գալաթա ֆուրունճուլարը Թարաֆընտան իրսալ օլունուպ, Սէրվէրտէ տերճ վէ նէյր օլունան պիր վարագատա, քէնտիլերինին իշ վէ կիւճլերի իլէ մէշղուլ վէ ասհապը նամուս վէ հայսիէթէն օլտուղարընը, վէ պիր ինսանը ֆուրունտա եազմադ կիպի պիր ճինահէթին հիչ պիր վիճատանը դագուլ իտէճէկի շէյ օլմաեբգ, պուսունուն սըրֆ էրաճիֆտէն իպարէթ օլտուղու, վէ պէօյլէ եալան եանլը հավատիսի իսպար իտէն մուխպիրին դանսուն ինտինտէ մէսուլ իտուկի պէեան օլունմուշտուր։

Դրէտի Լիօնէ պանգասը հիսսէ սէնէտատթընը համիլ օլանլարա 1888 սէնէսի թէմմուզ ադճէսինտէն հիսսէ պաշընա 25 էր ֆրանգ իթասընա պաշլամըշ տը։

Զէրքէս քէօեիւ ճիվարընտա քէարէթլէ եաղմուր վէ դարեաղարադ, տէմիր եօլ խաթթլարը սու իչինտէ գալտըղընտան, տիւն էվրօբա գաթարը սաաթ 7½ տա սիրքեճիեէ վասըլ օլմուշ տուր։

Տէմիր եօլ իտարէսի թարաֆընտան ճիվար քէօյլերտէն թէտարիք օլունան 300 գատար ամէլէ, եօլլարը սուտան գուրթարմագլա մէշղուլ օլմուշլար տը։

Տիւն Սէրքէճիտէն չըդաճադ օլան գաթար, պու սէպէպտէն հարէքէթինի թէէխիր իթմիշ տիր։

Շէհրիմիզտէն Օտէսսաեա միւմթէտտէնիզ պաթը թէլէկրաֆ խաթթը թասմիր օլունմուշ օլմաղլա, պու քերրէ մուխապէրէեէ պաշլանըլմըշ տը։

Գավդասիատա հայվան եումուրճաղը հիւքիւմֆէրմա օլտուղու իչուն, օրատան հէլէն գարասըղը հայվանաթընճա, Գավդատա գարանթինա վազ օլունմուշ տուր։

Մէքթէպի հարպիեէ յի պահրիեէճէ պագը իսլահաթ իճրասընն հիւքիւմէթի Սէնկիյեէճէ գարարլաշըրըլըղը Լէվանդ Հէրալ եազրեօր։

Գալէյլի Սուլթանիեէեէ 8 սաաթ մէսաֆէտէ պուլունան Էղինէ գաղասընտան ալտըղըմըզ մալիմաթա նազարէն, մահէլլի մէղքիւրտէ Բարաղ օղլու Գէորգ նամ դաթին ղէվճէսի իւչ թանէ էրքէք էվլատ տօղրըմուշ տուր։ Կէրէք չօճուգլար վէ կէրէք վալիտէլերի պէր հաեաթ իսիշլէր։

Բաթէնթա ըէսմինին ախզ վէ իսթիյֆասընա Բուսիա տէվլէթի Թարաֆընտան պագը կէօնա իմիրաղ օլունմասը լուզերինէ Իթալիա տէվլէթի տախի, պու մէսէլէտէ իհթիեաթքարանէ տավրանրեօր իսէ տէ, Գագը Ալի ճանիպինտէն իճրա պույրուլան Թէպլիղաթընն իսապէթի ումումէճնէպի տէվլէթլերճէ Թէսլիմ իտիլմինտէն, հէր կէօնա մուխալիֆէթին տէֆի իլէ բիւսումը մէղքիւրէնին ումումի Թէզասյի էճնէպիեէտէն ախզընա պիլճիմմէ տէվլէթլերին մուվաֆագաթ իտէճէքլերի շիպհէսիզ օլտուղու էվրօբա զաղէթալարը եազրեօրլար։

Լէվանդ Հէրալտտա օգունտուղունա կէօրէ, Բաթէնթ մէսէլէսինէ տաեիր հիւքիւմէթի Սէնկիյեէտէն Բուսիա վէ Ֆրանսա սէֆարէթլերինէ Թէպլիղ օլունան իքի նօթաեա, պու քերրէ մէղքիւր սէֆարէթլէ Թարաֆընտան ճէվապ վերիլմիշ տիր։

Պէյօղլունտա Գրիգ մէմուրու Մ. Անթուան Տէլլաթօլանընն ուֆագ պիր ֆինօ քէօրէկի օլուպ, իքի այ եվվել քէօրէկի գուճաղընա ալարադ, օգշամըղը ղէման էլինի ըսրըմըշ, վէ եարա տինմէկէճէք տերքեճեէ ադաճըզ տերիսի սըյրըմըշ, վէ պիր դաչ կիւն սօնրա տիկեր պագը ալայիմտէն քէօրէկին գուտուրմուշ օլտուղունա զահիպ օլարադ, Թէլեֆ իյլէմիշ իսէ տէ, ճէրիհասը դարանաքղընը կէօրերէք, սէվտիկի պիր քէօրէկի Թէլեֆ իթմիկի իչին նաիմ օլմուշ իսի։

Մուսմիլէյհ կէչէն բաղար կիւնինէ գատար քէմալի սըհհէթ իւզրէ պուլունուպ, քէօրէկին ըսրըմըշ օլտուղու եաբանքն աճըրընը տա ունուԹմուշ իքէն, Թէրէ-պաշը պաղչէսի Թէաթրօսունա վերիլէն պալօտա հաղրը պուլունտուգտան սօնրա, խանէսինէ ավտէթինտէ, պիրտէն պիրէ ըսրըրլան մահէլլտէ շէտիտ պիր աղրը հիսս իթմիշ, վէ տերհալ օն գատար աթըպա իլէ Մ. Բասթէօրին ուսուլը Թէտավինի Թաթպիդ իթմէքտէ օլան սաատէթլու Զօերօս բաշա հազրէթլերի տախի տավէթ օլունմուշ իսէ տէ, աղրընքն չիտտէթի արթըպ, հէրքէսե սալարմանեա պաշլատըրնտան, հիչ պիր Թէտպիր իթթիխազ օլունամամըշ, վէ մուհաֆազասը պէքճիլերէ իհալէ օլունուպ նիհահէթի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պէքճիլերտէն պիրինի ըսրըրըղը շաեի իսէ տէ, հէնուզ Թաղդըդ օլունամամըշ տը։

Ցունվար իսթիասընտան նիհահէթինէ գատար Ալթընճը պէլէտիեէ տախիլինտէ վագը ֆուրունլարատան դապթ օլունան էքսիք էքմէքլէրին մէճմուը 4950 օդդաեա պալիղ օլուպ, պու մըդտարտան 1150սի Հասէքի նիսա խասթախանէսինէ, վէ 1232 օդդասը Տէֆթէրտար եօղուշունտա Պէլէտիեէ խասթախանէսինէ, 2568 օդդասը միւհթաճինէ Թէվզի օլունմուշ տուր։

ԹԷԼԵԳՐԱՖ

Բարիզ 22 փեար։

Մ. Սրիլլէր, խարիճիեէ նէզարէթինէ Թայլին օլունմուշ տուր։

Լօնտրա 22 փեար։

Բարլամէնթօ, պու կիւն էյլէտէն սօնրա քիւշատ օլունտու։ Գրբալիցանընն նուԹգունտա, Ինկիլթէրանընն՝ զիրճիտիլ տիվէլի մուազամա իլէ միւնասէպաթը տօրԹանէ վէ միւվալաթ քարանէտ պուլունտուղու, լային, էմրօբանընն Թէպլիհաթը բէք պիւեիւք իհթիեաթ վէ Թէդայիւ՛ռատի էլէ ալմաղա Ինկիլիթէրանը մէճպուր իթտիկի պէեան օլունմուշ տուր։

Գուքրէշ 22 փեար

Մէճլիսի մէպուսան, Ֆրանթիանօ սապրդ հէյէթի վիւքէլասընընն իթհամընա գարար վէրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ագաէմճէ իթտիկիմիզ իլան միճիպիւնճէ, Գատը քէօյտէ վագը Ադամեան երկաեռ մէքթէպլէրիմիզ մէնֆաաթընա վէ Ունճուզատ սաատէթլու Աբիկ էֆ. հազրէթլերինին հիմմեեէի ալիլերինտէ Թէրթիպ իտիլէն պալօ պու ադշամ դաբիեէյի մէղքիւրէ դրէլըզ Թէաթրօսընտա վէ միւհթէրեմ կարդ ադիր Ցանճնախուտիրն դայրէթ ու Թէրթիպլերի իլէ բէք կիւղել վէ շաշաալը սուրէթտէ իճրա օլունաճադ տիր։

Խմբագիր,

Ցառաջիկայ կիւրակէ որ է փեար. 12, Ս. Եկեղեցւոյս օծման տարեդարձն ըլլալով՝ ըստ սովորութեան՝ Թաղին բարեխօսատ Քարոզիչ Արժ. Տ. Վահան վարդապետ Յակոբեան հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, և մասնաւորապէս հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

Խնդրելով որ զայս ծանուցանէք ի դիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Մնամք յարգանօք
ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ
Ս. Դէորդ Եղեղեցւոյ
Վ. Ատենադպրի Ատենապետ
Յովհ. Սրմատեան. Մ. Կ. Ալեքսեան.

12 փետրուար 1889
Սամաթիա.

. . . Խմբագիր.

Ըստ խնդրանաց խորհրդոյս և Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեան հրաւիրեալ է Դեր. Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Աբեղեպիսկոպոս Մուրատեան յառաջիկայ կիւրակէ օր, փեար. 12, Ս. Սահակ Պարթեւի Հայրապետի տօնախմբութեան առթիւ Ս. Եկեղեցւոյս մէջ քարոզ խօսիլ ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ուստի զոյն կը ինդրուի ձեր պատուական թերթի միջոցաւ հրատարակել ի գիտութիւն։

Մնամք յարգանօք

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Փոխ-Ատենադպիր Ատենապետ

Համբարձում Գալշեան Մինաս Նէտէրեան

10 փետր. 1889

Եէնի-Գարու

. . . Խմբագիր,

Յառաջիկայ կիւրակէ փետր. 12. Հնուձտեանց Ազգ Սարգսի բարեյիշատակ դստեր՝ Տիկին Թագուհւոյ ննջման տարեդարձն լինելով, ըստ կոտակի նորին Գեր. Գրիգորիս Եպիսկոպոս Ալէքսիանեան ի հանդիստ հոգւոյ բարեպաշտ հանգուցելոյն հանդիսաւոր Ս. Պատարագի պիտի մատուցանէ ի Ս. Յարութիւն Եկեղեցւոջ Թաղիս։

Զոր ի դիտութիւն բարեպաշտ Ազգայնոց՝ Պատուական լրագրոյդս աւուր և վայրուան թուոյ հրատարակելնիդ խնդրելով։

Թաղական խորհուրդն Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ Գումբ-գարուի դրսի.

Մնամք

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

. . . Խմբագիր

Տնօրէն Ժողովս հաճութեամբ ընդունեց այն քաղցր նուէր զոր հաճեցայք ընել քաղաքիս Ուսումնասիրաց Ընկերութեան Ընթերցարանին մի օրինակ Մանկամէջ շնորհելով։

Թէպէտ ցարդ իրարու յաջորդող բազմազան դժուարանց պատճառաւ ուշացանք մատուցանել մեր շնորհակալութեան պարտիքը, այսու ամենայնիւ պատուական թերթիդ օգտակարութիւնն գնահատելի է քաղաքացւոյս համար և հետևաբար կրկին շնորհակալութեան արժանի ձեր պզտի նուէր։

Խնդրելով որ հաճիք ընդունել ձեր ընթերցողաց խորին շնորհակալութիւնն։

Մնամք յարգանօք

Ի Դիմաց Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Զէնոբ Գաբուճեան Գ. Ճ. Ճիլէպեան

Պրուսա 17 Յունվար 1889

ԽՍԻՐԱՏԻՑԵԼ

ԻԹԱԼԻԱ ՊՈՒՀԱՐԱՆԸ ՎԻՒԲԻԼԱՍԸ

Իթալիա հէյեթի վիւքէլասընճա, պազը թէպէտիւլաթ վուդուէ կէլէճէկինէ տաեիր օլան բիվանէթ իւղերինէ, Մ. Դրիսբիեէ մէնսուզ օլան Թրէպէնա զաղէթասընդն նէշր ինթիտիի պիր պէնատէ, հէյեթի վիւքէլայի հաղբէնէլ, հէյեթի սալնէսի իւղերինէ իֆայի վազիֆէնէ տէվամ; վէ եալսա միւմքին օլմազսա, հէյեթինճէ թէրքի խրոմէթ իսթէճէկի պէհան օլունմուշ տուր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ ԻՍԹԻԳԲԱԶԸ

Ռումանիա տէվլէթի տախի Պուլկարիսթան միսիլլու, պու սէնէ պիր իսթիգրաշ ադընա լիւզում կէօրերէք, 32 միլեոն Ֆրանգլըգ թահվիլսթ չէգարմըշ վէ Ֆազաթ պու թահվիլսթ, Պուլկար իսթիգրաշը կիպի, Պերլին վէ Վիէննատա սաթըլմազա մէճբուրիէթ կէօրիւլմէիպ եալընըզ Ռումանիատա, քէմալը բազազթէլ վիւպաեէա իտիլիպ պիթիրիլմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱՆԸՆ ԹԷՏԱՐԻՒԵԱԹԸ

Լօնտրատան էյոնրազըն զազէթասընա վէտար. 18ինտէ եազըլմըշ տուր։

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի, մէմալիքինին էսպապը միւտաֆաասընը պի հազդէն իբմալ իտէպիլմէք իչին, բարլամէնթոտան 100 միլիոն Ինկիլիզ լիրասընէն սարֆընա միւսաատ թալեպ իտէճէկի բիվանէթ օլունուէօր։ Պու մէպլազ, 35 դընթա պիւեիւք ղըրսը սէֆիկնէ վէ քիւլլիսէթլի թօրբիլլէր իլէ, Ինկիլթերա գալէ վէ իսթիհքամ-ղըրը Մ. Պաեարտըն դօնֆերանսա մուվաֆազաթ իչին, բրէնս Գիզմարգ թարաֆընտան Սամսա ալէյհինէ հարէքէթը ասքէրիսէնին թաթիլի ղրմընտա, պա թէլէկրաֆ էմր իթա օլունմասընը շարթ գօշուպ, իշպու թէքլիֆին Պերլին գազինէսի թարաֆընտան ըէտտ օլունճազ օլտուղու թազտիրտէ, Ամերիկա ճանիպինտէն տախի գօնֆերանսա իշթիրաք օլունմաեճազ իտուկինի թէպլիղ վէ իշարէ իլէմիշ օլտուղու, Վաշինկթօնպան ալընան մալիւմաթա իսթէ՝ էն նէշր օլունմուշ իսէտէ, իշպու հավատիս դաթիէն թէքզիպ օլունմուշ, վէ Մ. Պաեարտ թարաֆընէշան իսէ, պէօյէ պիր շարթ տէրմիեան իտիլմէեիպ, սատէճէ պէեանը արղու իլէ իբթիֆա օլունմուշ օլտուղու Պերլինտէ իտտա օլունմազտա տուր։

ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

ԳԱՆՈՒՆԸ ԱՍՔԷՐԻ ՎԷ ԲԷՇԹԱՇԸ ԼՕՍՏ ՂԱԶԷԹԱՍԸ

Բէշբէր Լօյտ նամ Բէշթա ազէթասընդն նէշր իթմիշ օլտուղ ապիր պէնտին խիւլասասընը տինքիւնիսէմիզտէ նէշր իթմիշ իտիք։

Մէղքիւր դազէթանդն պու պէնտի իլէ Պերլինտէն ալընպ նէշր իթմիշ օլտուղու թահրիրաթ, էվբուրանդն ահվալը բօլիթիք իսէսինճէ դօրդուզ վէրիր ֆիքիրլերի հավի պուլունմուշ օլմազլա, հէր եէրտէ քեմալի էհէմմիեէթլէ թէլադզ օլունմուշ, վէ հաթթա պօրսատա էտտիչէ հասրլ օլմուշ իտի։

Մուահսէրէն Բէշթատան եազըլըրընա կէօրէ, Մ. Թիցա իմբէրաթօրուն միւճատէլաթը ճարինէեէ միւտահիէլէսինտէն պէքլէնիլէն սէմէրէնին հասրլ օլմատընը կէօրիւպ, Մաճարլարը թազիդիմէք իւղրէ, Պերլինտէն մէքթուպլար եազընրմազլա, Բուսիա մուխաթարասընը օրթաեա դօեարադ, իճրայի թէհսիսատա լիւզում կէօրմիշ օլտուղու անլաշըլմըշ օլտուղունտան, շիմտի Բէշբէր Լօյդն Պերլին մէքթուպունա օլ դատտար էհէմմինէթ վերիլմէեօր։

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ

Բէյթերպուրկտա նէյը օլունան Սուէզ զազէթասընդն մուհարրիր, Աֆղանիսթան հուտուտունտա պուլունան Բուսիա դոմանտանը ժէնէրալ Գումարօֆն պիրտաէրի օլուպ, մէղքիւր զազէթանդն Աֆղան հուտուտունտան ալընպ նէշր իթտիկի մալիւմաթա կէօրէ, Աֆղան էմիրի, Ֆիլհագըզդա, Բուսիաեա իպրազը խուսուսէթ իթմէք իչին, հուտուտ ճիվարընա կէլմիշ, վէ հէր նէ դատտար միւնթազամ ասքէրի եալընընը 5000 նէֆէրտէն իպարէթ իսէ տէ, Բուսիաեա գարշը նէֆրէթլի օլան Պուխարալը, Խիվալը վէ սաեիրէտէն միւրէքքէպ 15000 դատտար կէօնիլլիւ թօրլամըշ տուր։

Պու խապէր իւղերինէ, հուտուտ պօեունա չիթապ իթմիշ օլան Բուսիալը ժէնէրալ Գումարօֆ, 16 ալյատան միւրէքքէպ պիր Ֆըրդա թէչքիլ իթմիշ տիր։

Նօյեմ Վէրէ զազէթասը կէօք թէրբէ մուհարէպէսինտէ, Բուսիա տէվլէթինին 75000 ասքէր իլէ միւտաֆաեա մէճպուր օլմուշ օլտուղունու, վէ Ալիալ թէքքէլիլէրին օլ զէմանտէ թօրատան մահրում պուլունմուշ օլտուղլարընը պիրլէնթար Աֆղանիսթան հուտուտունա իբի իւշ միալի գատտար ասքէրին ճէմի լիւզումունտան պահս իթմիշ տիր։

ԻՍԼԱՀԱԹԸ ՄԻՒՀԻՄՄԷ

Բ.

Հազդընտա պահս իթտիկիմիզ չօճուղու կէօրտիւքտէն իւշ կիւնսոնրա, եանի պու չարշէնպիհ կիւնիւ սապահը, պիթ թէսատիւֆ Մայր վարժարանտա պուլունտուղումուզտան, Թաղական Խորհուրդ էֆէնտիլէրինտէն պիրի վէ Ֆեսուշ էֆէնտի պիրլիքտէ օլարադ, տէրսխանէլէրի կէղտիք, վէ շահիրտանդն տէրս ալմազտա օլտուգլաբընը կէօրտիւք, վէ հալիյէ մէքթէպէ տայիր պաղը մալիւմաթ տախի ալարադ մէճմուն օլտուգ։

Միւրաաբմըզ մէքթէպի մէղարբուն հալինտէն պահս իթմէք տէկիլ տիր, չինքի «Նիյէթ իլէ կիթմիշ տէկիլ իտիք, իսմոի, եալընըզ շու դատարընը պիր մալիւմաթ վիրիրիզ քի, դըզ մէքթէպիտէ պիրլիքտէ օլտուղու, վէ իբի մէքթէպտէ պէշ եիւզ նէֆէր շահիրտան պուլունտուղու հալտէ, մահիյէտ ճէման ալթը պին զուրուշ սարֆ իտիլմէքտէ իսմիշ տիր քի, պուլունան տէրսլէրէ վէ հօճալարա նիսպէթլէ բէք ազ տիմէք տիր։

Պիզիմ նազարը տիդգաթըմըզը տավէթ իտէն չէյ, թըզգը մէղքիւր քիւչիւք չօճուգ կիպի, ումում՝ չահիրտանդն վիճուտճա հալլէրի իլէ պիրտէ պաչըճա քէնտի էլպիսէ վէ դըէսաֆէթլէրի օլմուշ տուրքի, օթուղ սէնէտէն պէրու պիլմէքտէ վէ պիլտիրմէքտէ օլտուղումուզտան, վէ հալէա հիչ պիր ֆարդ կէօրէմէմիշ պուլունտուղումուզտան, թէքքարէն պիր դաչ լադըրտը սէօյլէմէքլիկի վաճիպէտէն ատտ իթմիշիզ տիր։

Էվվէլա շունու պէեան իտէրիզ քի, մէղքիւր մէքթէպտէ իւչ նիւղ նէֆէրտէն զիեատ չօճուգ պուլունտուղու հալտէ, եիւզտէ տօղսանը ֆուղարա վէ էնանճ էվլատը տըր։

Ալէքսէվիյէ պունլարընը նիւղլերինտէ պիր բէնքսիզլիք վէ հալլերինտէ տախի, հայտէ տիմէնէլիմ պիր սէբէպտիր, իլլա պիր տուրղունլուգ էսէրի միւշահէտէ օլունմադտա տըր, եանի, սինին սապավէթ վէ թըվլիյէթլէրինէ մախսուս օլան սազլըգ, սազլամըգ, վէ էմմալի շայանը մէճմունիյէթէ հալլեր կէօրիւլմէքտէ տէկիլ տիր։

Պունու սէօյլէմէքտէն մադսէտիմիզ, մահզա մէքթէպի մէղզուբ շահիրտանընը անլաթըրմադ օլմաեըպ, իլլա, անլերի պիր միսալ թութարադ, ումում միլլէթիմիզ չօճուգլարընը անլաթըրմադ տըր։

Զանն իտէրսին քի, պիզիմ չօճուգլարըմըզ, տատէթա թէբէլէրինէ վուրուլարագ պիր սէրսէմիք իւղրէ պիւեիւտիւլմէքտէ տիրլէր։ կէրչի չիմտի, եվվէլլերի կիպի, պիչարէ չօճուգլար տաեադլար ալթընտա չիւրիւմէքտէ տէկիլ տիրլեր, լաքին, այիքեար սուրէթտէ անլաշըլըրընա կէօրէտէ, տաեադ դատար մուղիրը օլան գօրդու, սիթէմ, քիֆր ու հադարէթ վէ նիչէ հիւզնինկիզ հալլեր վէ հարէքէթլեր թահթընտա պուլունմադտա տըրլար։

Պունլար, էվտէն մէքթէպ, վէ մէքթէպտէն տախի էվվէ կիթմէքտէ օլտուգլարընտան, վէ նէ էվլերինտէ վէ նէտէ մէքթէպլերինտէ միդտարի քիֆայէտէ հավա ալըպ վէ օյնաեաճագ պաղչէ վէ մէյտանլեր կէօրէմէտիքտէն պաշգա, հաֆիթատա հիչ տէկիլ իսէ պիր տէֆա օլուն, հավատար մահէլլէրէ կէօթիւրիւլիպ կէղտիրիլմէքտէ տախի պուլունմադգլարը կիպի, թաթալը տիլլեր, նասիհաթլար, վէ մալիւմաթլար իլէ տէ հիւսնի իսրէթլեր կէօրմէտիքլերինտէն, վէլհասրլ, անճագ ուսլու տուրմագլըգ էմր ու թէնպիհլերի վէ թէհտիտլերինի ալմազտա օլտուգլարընտան, վէ հաթթա նէ էվլերինտէ, վէ նէտէ ալէսսէվիյէ մէքթէպլերտէ ժիմնասթիգ թաալիմինէ մալիք պուլունմադգլարընտան, պիթթապի հէմ վիճուտճա քէսպի սրհհէթ, վէ հէմտէ ֆիքիրճէ քէսպի թարադգը իտէմմէքտէտիրլեր։

Պիզտէ, հալէա, չօճուգ տիմէքլէ, անճագ պիր դօեուն վէ եա պիր գուղու միսիլլու, օթու վէ սուեու վիրիլէրէք, պիր քէօշէտէ պաղլը սադլանըլմազլըգա միւհթաճ պիր մախլուգ տուրլար կիպի անլաշըլմադտէ, վէ մէքթէպ տիմէքլէ տախի, էվլերտէն տէֆի պէլա մադամընտա դօվուլմուշ օլան թաճիզ իտիճի չօճուգլարը, պիր թադըմ հօճալար վէ տէրսլէր իլէ մէշղուլ դըլարադ սարֆը էվգաթ իթտիրէճէք պիր մահէլլ տիր տէեի անլաշըլմադտա տըր։

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզին լաեըդըյա անլաշըլապիլմէսի իչին, ճիլաէրճէ քիթապլար տօլտուրուլմասը, վէ տէրին միւթալաալար իլէ օգունուլմասը իգթիզա իտէր. վէ պիզտէ իսէ, օգունաճաղընա իւմիտ պուլունմասըղընտան, չիւնքի չիմտի բէտէր ու վալիտէլէր, իսթէր զէնկին օլսունլար վէ իսթէր ֆադըր, պաչդա չէյլէրէ սարֆը զիհն ու էվգաթ իթմէքտէ տիրլէր, քիմսէ ճէսարէթի իտիպտէ, օլ հօլտա պիր քիթապ նէ թէէլիֆ իթմէքտէ տիր վէ նէտէ թէրճէմէ։

Իմտի ազաճդ պիր ըշդ վիրմէք իւղրէ սէօյլէտիկիմիզի ճիւզիճէ կյզահ իտէլիմ.

Մալիւմեա, չօճուգլար, պիր օթ վէ եախօտ ֆիտան կիպի եալընըզ պիր թէն սահիպի օլմատըգլարընտան, եալընըզ եէկիպ իչերէք վիճուտլարընն պիւեիւմէսինէ միւհթաճ օլմաեըպ, իլլա, թէնտէն պաչդա պիրտէ ճանա, եանի, ագլէ, ֆիքրէ, մուհաքէմէեէ, վէ էնվայի իլի եա ֆէնա տուղուլարա տախի մայիք պուլունաուղլարընտան, թէնլերի միսիլլու, ճանլարը տախի այնի տերէճէտէ պէսլենիպ պիւեիւմէքլիկի միւհթաճ պուլունմադտէ տիր։

Զօճուգլարընն, թէնլերինին նաֆադալարը պուլունտուղու կիպի, ճանլարընն տախի նաֆադալարը վար տըր, վէ պու նաֆադալարտա բէտէր ու վալիտէլերինտէն, վէ հօճա վէ պիսիքլերինտէն, վէ հէր իչլերինտէ եաչատըգլարը խրսըմարտան, տօսթլարտան վէ հէր սընրֆ ինսանլարտան կէօրտիքլերի հալլեր, հարէքէթլեր, վէ ֆիյլ ու ամելլեր, վէ իչլիթտիքլերի սէօղլեր վէ քելամլեր տիր։ Նէյլէ քի, հէր թամամն վիճուտա քեամիլն թէէսսիրի օլտուղու կիպի, հէր ամել ու հարէքէթին, վէ հէր նէվի սէօզ վէ քելամն տախի ճանա թէքմիլ թէէսսիրի վար տըր, պաչդա տիւրլիւ օլմադ. մէսէլա, հէր կիւն բրրասա եէեէն պիր ինէկին սիւտիւնտէն բրրասա, վէ չիչէք եէեէնինտէ սիւտիւնտէն չիչէք դօղտուղու կիպի, հէր կիւն կիւղել կիւղել հալլէր կէօրէն վէ սէօղլեր ի-չիտէն չօճուգլարընն ախլէադընտա տախի, այնի հալլերին կէօրիւլէճէկլինտէ չիւպհէ ճայիզ տէկիլ տիր։

Պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ, հատտէն զիեատ թէէսսիֆլէ պէեան իտէրիզ քի, եէկիրմի օթուղ սէնէտէն պէրու, կէրչի թէքմիլ ֆամիլիալարըմըզին կիտիչլերի տէկիլչիլերէք. պիւթիւն պիւթիւն եէնի պիր թարիգ թուլթուլմուշ տուր, վէ պու թարիգին իսմինէտտ «ալֆրանկալըգ» իսմի վիրիլմէքտէ տիր, հալ պու քի, ասրլ վէ իեի ալֆրանկալըգընն, եիւզտէ պիրի պիլէ պուլունմադընտան, չօճուգլարըմըզ, տէկիլ հալընըզ ճանճա, հաթթա թէնճէ պիլէ բէք պօզուգ նաֆադալար իլէ պիւեիւտիւլմէքտէ տիրլէր քի, պու հալին պաչլամըզ օլան մաղարբաթը աղիմէի վէ միւհիլիքէսի, աղ վագըթտան, բէք տէհչէթամիզ պիր հալ վէ պիր մէրթէթ-պէտտ կէօրիւլէճէք տիր։

Իմտի, պու կիւն տախի սէօյլէրիզ քի, չօճուգլարըմըզընն թաալիմ ու թէրպիյէսինտէն էվվէլ վէ զիեատտ, ֆամիլիալարըմըզ, եանի բէտէր ու վալիտէլէր վէ էմմալլերի, մէքթէպլերէ վէ տէրսլերէ միւհթաճ պուլունմադտա տըրլար։

Պու խուսուստա տահա սէօյլէեէճէքլերիմիզ վար տըր։

ՈՃՐԱԳՈՐԾԱՑ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՑԼԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸՆ

Դ.

Մեր վերջի յօդուածին մէջ նշմարել տուինք թէ ընդդիմամբ և կամ ժառանգական պատճառնե՝ րով արիւնարբու արածած՝ առանձնացեալ և լուսաւորութեան

Ուստի զոյն կը ինդրուի ձեր պատուական թերթի միջոցաւ հրատարակել ի գիտութիւն։

Մնամք յարգանօք

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Փոխ-Ատենադպիր Ատենապետ

Համբարձում Գալշեան Մինաս Նէտէրեան

10 փետր. 1889

Եէնի-Գարու

. . . Խմբագիր,

Յառաջիկայ կիւրակէ փետր. 12. Հնուձտեանց Ազգ Սարգսի բարեյիշատակ դստեր՝ Տիկին Թագուհւոյ ննջման տարեդարձն լինելով, ըստ կտակի նորին Գեր. Գրիգորիս Եպիսկոպոս Ալէքսիանեան ի հանդիստ հոգւոյ բարեպաշտ հանգուցելոյն հանդիսաւոր Ս. Պատարագի պիտի մատուցանէ ի Ս. Յարութիւն Եկեղեցւոջ Թաղիս։

Զոր ի դիտութիւն բարեպաշտ Ազգայնոց՝ Պատուական լրագրոյդս այս աւուր և վայրուան թուոյ հրատարակելնիդ խնդրելով։

Թաղական խորհուրդն Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցւոյ Գումբ-գարուի դրսի.

Մնամք

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

. . . Խմբագիր

Տնօրէն Ժողովս հաճութեամբ ընդունեց այն քաղցր նուէր զոր հաճեցայք ընել քաղաքիս Ուսումնասիրաց Ընկերութեան Ընթերցարանին մի օրինակ Մանկամէջ շնորհելով։

Թէպէտ ցարդ իրարու յաջորդող բազմազան դժուարանց պատճառաւ ուշացանք մատուցանել մեր շնորհակալութեան պարտիքը, այսու ամենայնիւ պատուական թերթիդ օգտակարութիւնն գնահատելի է քաղաքացւոյս համար և հետևաբար կրկին շնորհակալութեան արժանի ձեր պզտի նուէր։

Խնդրելով որ հաճիք ընդունել ձեր ընթերցողաց խորին շնորհակալութիւնն։

Մնամք յարգանօք

Ի Դիմաց Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Զէնոբ Գաբուճեան Գ. Ճ. Ճիլէպեան

Պրուսա 17 Յունվար 1889

ԽՍԻՐԱՏԻՑԵԼ

ԻԹԱԼԻԱ ՊՈՒՀԱՐԱՆԸ ՎԻՒԲԻԼԱՍԸ

Իթալիա հէյեթի վիւքէլասընճա, պազը թէպէտիւլաթ վուդուէ կէլէճէկինէ տաեիր օլան բիվանէթ իւղերինէ, Մ. Դրիսբիեէ մէնսուզ օլան Թրէպէնա զաղէթասընդն նէշր իթտիկի պիր պէնատէ, հէյեթի վիւքէլայի հաղբէնէլ, հէյեթի սալնէսի իւղերինէ իֆայի վազիֆէնէ տէվամ; վէ եալսա միւմքին օլմազսա, հէյեթինճէ թէրքի խրոմէթ իսթէճէկի պէհան օլունմուշ տուր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ ԻՍԹԻԳԲԱԶԸ

Ռումանիա տէվլէթի տախի Պուլկարիսթան միսիլլու, պու սէնէ պիր իսթիգրաշ ադընա լիւզում կէօրերէք, 32 միլեոն Ֆրանգլըգ թահվիլսթ չէգարմըշ վէ Ֆազաթ պու թահվիլսթ, Պուլկար իսթիգրաշը կիպի, Պերլին վէ Վիէննատա սաթըլմազա մէճբուրիէթ կէօրիւլմէիպ եալընըզ Ռումանիատա, քէմալը բազազթէլ վիւպաեէա իտիլիպ պիթիրիլմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱՆԸՆ ԹԷՏԱՐԻՒԵԱԹԸ

Լօնտրատան էյոնրազըն զազէթասընա վէտար. 18ինտէ եազըլմըշ տուր։

Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի, մէմալիքինին էսպապը միւտաֆաասընը պի հազդէն իբմալ իտէպիլմէք իչին, բարլամէնթոտան 100 միլիոն Ինկիլիզ լիրասընէն սարֆընա միւսաատ թալեպ իտէճէկի բիվանէթ օլունուէօր։ Պու մէպլազ, 35 դընթա պիւեիւք ղըրսը սէֆիկնէ վէ քիւլլիսէթլի թօրբիլլէր իլէ, Ինկիլթերա գալէ վէ իսթիհքամ-ղըրը Մ. Պաեարտըն դօնֆերանսա մուվաֆազաթ իչին, բրէնս Գիզմարգ թարաֆընտան Սամսա ալէյհինէ հարէքէթը ասքէրիսէնին թաթիլի ղրմընտա, պա թէլէկրաֆ էմր իթա օլունմասընը շարթ գօշուպ, իշպու թէքլիֆին Պերլին գազինէսի թարաֆընտան ըէտտ օլունճազ օլտուղու թազտիրտէ, Ամերիկա ճանիպինտէն տախի գօնֆերանսա իշթիրաք օլունմաեճազ իտուկինի թէպլիղ վէ իշարէ իլէմիշ օլտուղու, Վաշինկթօնպան ալընան մալիւմաթա իսթէ՝ էն նէշր օլունմուշ իսէտէ, իշպու հավատիս դաթիէն թէքզիպ օլունմուշ, վէ Մ. Պաեարտ թարաֆընէշան իսէ, պէօյէ պիր շարթ տէրմիեան իտիլմէեիպ, սատէճէ պէեանը արղու իլէ իբթիֆա օլունմուշ օլտուղու Պերլինտէ իտտա օլունմազտա տուր։

ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

ԳԱՆՈՒՆԸ ԱՍՔԷՐԻ ՎԷ ԲԷՇԹԱՇԸ ԼՕՍՏ ՂԱԶԷԹԱՍԸ

Բէշբէր Լօյտ նամ Բէշթա ազէթասընդն նէշր իթմիշ օլտուղ ապիր պէնտին խիւլասասընը տինքիւնիսէմիզտէ նէշր իթմիշ իտիք։

Մէղքիւր դազէթանդն պու պէնտի իլէ Պերլինտէն ալընպ նէշր իթմիշ օլտուղու թահրիրաթ, էվբուրանդն ահվալը բօլիթիք իսէսինճէ դօրդուզ վէրիր ֆիքիրլերի հավի պուլունմուշ օլմազլա, հէր եէրտէ քեմալի էհէմմիեէթլէ թէլադզ օլունմուշ, վէ հաթթա պօրսատա էտտիչէ հասրլ օլմուշ իտի։

Մուահսէրէն Բէշթատան եազըլըրընա կէօրէ, Մ. Թիցա իմբէրաթօրուն միւճատէլաթը ճարինէեէ միւտահիէլէսինտէն պէքլէնիլէն սէմէրէնին հասրլ օլմատընը կէօրիւպ, Մաճարլարը թազիդիմէք իւղրէ, Պերլինտէն մէքթուպլար եազընրմազլա, Բուսիա մուխաթարասընը օրթաեա դօեարադ, իճրայի թէհսիսատա լիւզում կէօրմիշ օլտուղու անլաշըլմըշ օլտուղունտան, շիմտի Բէշբէր Լօյդն Պերլին մէքթուպունա օլ դատտար էհէմմինէթ վերիլմէեօր։

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ

Բէյթերպուրկտա նէյը օլունան Սուէզ զազէթասընդն մուհարրիր, Աֆղանիսթան հուտուտունտա պուլունան Բուսիա դոմանտանը ժէնէրալ Գումարօֆն պիրտաէրի օլուպ, մէղքիւր զազէթանդն Աֆղան հուտուտունտան ալընպ նէշր իթտիկի մալիւմաթա կէօրէ, Աֆղան էմիրի, Ֆիլհագըզդա, Բուսիաեա իպրազը խուսուսէթ իթմէք իչին, հուտուտ ճիվարընա կէլմիշ, վէ հէր նէ դատտար միւնթազամ ասքէրի եալընընը 5000 նէֆէրտէն իպարէթ իսէ տէ, Բուսիաեա գարշը նէֆրէթլի օլան Պուխարալը, Խիվալը վէ սաեիրէտէն միւրէքքէպ 15000 դատտար կէօնիլլիւ թօրլամըշ տուր։

Պու խապէր իւղերինէ, հուտուտ պօեունա չիթապ իթմիշ օլան Բուսիալը ժէնէրալ Գումարօֆ, 16 ալյատան միւրէքքէպ պիր Ֆըրդա թէչքիլ իթմիշ տիր։

Նօյեմ Վէրէ զազէթասը կէօք թէրբէ մուհարէպէսինտէ, Բուսիա տէվլէթինին 75000 ասքէր իլէ միւտաֆաեա մէճպուր օլմուշ օլտուղունու, վէ Ալիալ թէքքէլիլէրին օլ զէմանտէ թօրատան մահրում պուլունմուշ օլտուղլարընը պիրլէնթար Աֆղանիսթան հուտուտունա իբի իւշ միալի գատտար ասքէրին ճէմի լիւզումունտան պահս իթմիշ տիր։

ԻՍԼԱՀԱԹԸ ՄԻՒՀԻՄՄԷ

Բ.

Հազդընտա պահս իթտիկիմիզ չօճուղու կէօրտիւքտէն իւշ կիւնսոնրա, եանի պու չարշէնպիհ կիւնիւ սապահը, պիթ թէսատիւֆ Մայր վարժարանտա պուլունտուղումուզտան, Թաղական Խորհուրդ էֆէնտիլէրինտէն պիրի վէ Ֆեսուշ էֆէնտի պիրլիքտէ օլարադ, տէրսխանէլէրի կէղտիք, վէ շահիրտանդն տէրս ալմազտա օլտուգլաբընը կէօրտիւք, վէ հալիյէ մէքթէպէ տայիր պաղը մալիւմաթ տախի ալարադ մէճմուն օլտուգ։

Միւրաաբմըզ մէքթէպի մէղարբուն հալինտէն պահս իթմէք տէկիլ տիր, չինքի «Նիյէթ իլէ կիթմիշ տէկիլ իտիք, իսմոի, եալընըզ շու դատարընը պիր մալիւմաթ վիրիրիզ քի, դըզ մէքթէպիտէ պիրլիքտէ օլտուղու, վէ իբի մէքթէպտէ պէշ եիւզ նէֆէր շահիրտան պուլունտուղու հալտէ, մահիյէտ ճէման ալթը պին զուրուշ սարֆ իտիլմէքտէ իսմիշ տիր քի, պուլունան տէրսլէրէ վէ հօճալարա նիսպէթլէ բէք ազ տիմէք տիր։

Պիզիմ նազարը տիդգաթըմըզը տավէթ իտէն չէյ, թըզգը մէղքիւր քիւչիւք չօճուգ կիպի, ումում՝ չահիրտանդն վիճուտճա հալլէրի իլէ պիրտէ պաչըճա քէնտի էլպիսէ վէ դըէսաֆէթլէրի օլմուշ տուրքի, օթուղ սէնէտէն պէրու պիլմէքտէ վէ պիլտիրմէքտէ օլտուղումուզտան, վէ հալէա հիչ պիր ֆարդ կէօրէմէմիշ պուլունտուղումուզտան, թէքքարէն պիր դաչ լադըրտը սէօյլէմէքլիկի վաճիպէտէն ատտ իթմիշիզ տիր։

Էվվէլա շունու պէեան իտէրիզ քի, մէղքիւր մէքթէպտէ իւչ նիւղ նէֆէրտէն զիեատ չօճուգ պուլունտուղու հալտէ, եիւզտէ տօղսանը ֆուղարա վէ էնանճ էվլատը տըր։

Ալէքսէվիյէ պունլարընը նիւղլերինտէ պիր բէնքսիզլիք վէ հալլերինտէ տախի, հայտէ տիմէնէլիմ պիր սէբէպտիր, իլլա պիր տուրղունլուգ էսէրի միւշահէտէ օլունմադտա տըր, եանի, սինին սապավէթ վէ թըվլիյէթլէրինէ մախսուս օլան սազլըգ, սազլամըգ, վէ էմմալի շայանը մէճմունիյէթէ հալլեր կէօրիւլմէքտէ տէկիլ տիր։

Պունու սէօյլէմէքտէն մադսէտիմիզ, մահզա մէքթէպի մէղզուբ շահիրտանընը անլաթըրմադ օլմաեըպ, իլլա, անլերի պիր միսալ թութարադ, ումում միլլէթիմիզ չօճուգլարընը անլաթըրմադ տըր։

Զանն իտէրսին քի, պիզիմ չօճուգլարըմըզ, տատէթա թէբէլէրինէ վուրուլարագ պիր սէրսէմիք իւղրէ պիւեիւտիւլմէքտէ տիրլէր։ կէրչի չիմտի, եվվէլլերի կիպի, պիչարէ չօճուգլար տաեադլար ալթընտա չիւրիւմէքտէ տէկիլ տիրլեր, լաքին, այիքեար սուրէթտէ անլաշըլըրընա կէօրէտէ, տաեադ դատար մուղիրը օլան գօրդու, սիթէմ, քիֆր ու հադարէթ վէ նիչէ հիւզնինկիզ հալլեր վէ հարէքէթլեր թահթընտա պուլունմադտա տըրլար։

Պունլար, էվտէն մէքթէպ, վէ մէքթէպտէն տախի էվվէ կիթմէքտէ օլտուգլարընտան, վէ նէ էվլերինտէ վէ նէտէ մէքթէպլերինտէ միդտարի քիֆայէտէ հավա ալըպ վէ օյնաեաճագ պաղչէ վէ մէյտանլեր կէօրէմէտիքտէն պաշգա, հաֆիթատա հիչ տէկիլ իսէ պիր տէֆա օլուն, հավատար մահէլլէրէ կէօթիւրիւլիպ կէղտիրիլմէքտէ տախի պուլունմադգլարը կիպի, թաթալը տիլլեր, նասիհաթլար, վէ մալիւմաթլար իլէ տէ հիւսնի իսրէթլեր կէօրմէտիքլերինտէն, վէլհասրլ, անճագ ուսլու տուրմագլըգ էմր ու թէնպիհլերի վէ թէհտիտլերինի ալմազտա օլտուգլարընտան, վէ հաթթա նէ էվլերինտէ, վէ նէտէ ալէսսէվիյէ մէքթէպլերտէ ժիմնասթիգ թաալիմինէ մալիք պուլունմադգլարընտան, պիթթապի հէմ վիճուտճա քէսպի սրհհէթ, վէ հէմտէ ֆիքիրճէ քէսպի թարադգը իտէմմէքտէտիրլեր։

Պիզտէ, հալէա, չօճուգ տիմէքլէ, անճագ պիր դօեուն վէ եա պիր գուղու միսիլլու, օթու վէ սուեու վիրիլէրէք, պիր քէօշէտէ պաղլը սադլանըլմազլըգա միւհթաճ պիր մախլուգ տուրլար կիպի անլաշըլմադտէ, վէ մէքթէպ տիմէքլէ տախի, էվլերտէն տէֆի պէլա մադամընտա դօվուլմուշ օլան թաճիզ իտիճի չօճուգլարը, պիր թադըմ հօճալար վէ տէրսլէր իլէ մէշղուլ դըլարադ սարֆը էվգաթ իթտիրէճէք պիր մահէլլ տիր տէեի անլաշըլմադտա տըր։

Պու սէօյլէտիքլէրիմիզին լաեըդըյա անլաշըլապիլմէսի իչին, ճիլաէրճէ քիթապլար տօլտուրուլմասը, վէ տէրին միւթալաալար իլէ օգունուլմասը իգթիզա իտէր. վէ պիզտէ իսէ, օգունաճաղընա իւմիտ պուլունմասըղընտան, չիւնքի չիմտի բէտէր ու վալիտէլէր, իսթէր զէնկին օլսունլար վէ իսթէր ֆադըր, պաչդա չէյլէրէ սարֆը զիհն ու էվգաթ իթմէքտէ տիրլէր, քիմսէ ճէսարէթի իտիպտէ, օլ հօլտա պիր քիթապ նէ թէէլիֆ իթմէքտէ տիր վէ նէտէ թէրճէմէ։

Իմտի ազաճդ պիր ըշդ վիրմէք իւղրէ սէօյլէտիկիմիզի ճիւզիճէ կյզահ իտէլիմ.

Մալիւմեա, չօճուգլար, պիր օթ վէ եախօտ ֆիտան կիպի եալընըզ պիր թէն սահիպի օլմատըգլարընտան, եալընըզ եէկիպ իչերէք վիճուտլարընն պիւեիւմէսինէ միւհթաճ օլմաեըպ, իլլա, թէնտէն պաչդա պիրտէ ճանա, եանի, ագլէ, ֆիքրէ, մուհաքէմէեէ, վէ էնվայի իլի եա ֆէնա տուղուլարա տախի մայիք պուլունաուղլարընտան, թէնլերի միսիլլու, ճանլարը տախի այնի տերէճէտէ պէսլենիպ պիւեիւմէքլիկի միւհթաճ պուլունմադտէ տիր։

Զօճուգլարընն, թէնլերինին նաֆադալարը պուլունտուղու կիպ

անմոռացելի երկիրներու արտադրութիւնքն են։ Բայց հարկ է դիտնալ նաև որ բացառութեամբ երբեմն մինչև մէկ ասիճան լուսաւորեալ երկիրներու մէջ ալ այս տեսակ այլասեռեալ հրեշներ կըրնան պատահիլ։ Այսպիսիք մասաւորական զարգացմամբ ոչ այնասաիճան յետադէմ են և ոչ ալ դասաիարակութեան բարբարին անընդունակ։ Այս կարգէն էր առաւծասիրան Ռիքառնէս ո՛ր Սարասենդիէն ձեռք ձգած դերիներուն ոմանց միտն կատաղութեամբ և ամենայն տխորժանօք կը լափէր և զայն ոչխարի և կովու մսէն նուրբ և ախորժակի յարմար կը դտնէր։

Կան նաև տեսակ մը բացառիկ հրեշներ ալ որ արիւն տեսնելով կղզան տրփանայ կատաղութիւն մը։ Ֆիլիպ անուն մարդասպան մը իւր տարփածուները վերջնական կերպով սպաննելէ առաջ, ածելիով կիսամեռ կընէր զոյնս և արեան հոսումը տեսնելէ վերջը յապուրդ կուտար իւր տրփանայ։ Այսպիսիք կատարեալ յիմարներ են։

Մարդ մը, մտաւորական բարձրագոյն հանգամանքներով օժտեալ ըլլալով հանդերձ, երբ ի բնէ արիւնէն չը սոսկալու և ի հարկին ուրիշներու աղէտից անտարբեր մընալ և չը յուզուելու տրամադրութիւն ունի, անհատական վարժութեամբ կընայ ըլլալ քաջ և սառնակարդ վիրաբոյժ մը և կամ պատերազմական եռանդով օժտեալ յաջողակ զինուոր մը։ Մեծն Նարօլէօն երկու միլիոնէն աւելի մարդ ջարդեց։ Մեծն Աղէկսանդր մինչև վերջը ջարդեց առանց բաւականանալու։ Ի՞նչ է մենամարտութիւն ըսուածն, միթէ տարբեր դոյնի ներքև արիւնարբու բնազդման կամ ղգացման մէկ տեսակ մշակութիւնը չէ՞ ազգի մը մէջ։ Սուրի դիմելէ առաջ, օրինաց դիմելն միթէ չէ՞ աւելի մարդավայել։

Կան երբեմն արուեստներ ալ որ կրնան դնել այս կարգի տրամադրութեանց մշակութեան, ինչպէս մսավաճառութիւնն, որսորդութիւնը, զինուորականութիւնն, վիրաբուժական գործողութիւնք և այլն։

Բայց այս պարագայիս մէջ սա կէտը ուշադրութեան արժանի է որ, կան երբեմն ընկերական վիճակներն ալ ուր մարդ առանց արիւն, սուր և սպաննութիւն տեսնելու, կրնայ ըլլալ որ վերափոխուի արիւնարբու կատաղի գազանի և խելքէ։ մտքէ, երևակայութենէ չանցած ահռելի և սղբերդական տեսարաններու պատճառ լինի։ Բայց ինչպէս, բայատրեմք։

Գիտնալ հարկ է որ, մարդս կը պարտի յարգել և համակերպիլ այն օրինաց ղորս ցոյց կուտայ բնութիւնը։ Գիտնալ պէտք է որ մէկ մարդս բնութեան օրէնքներէն իւր հաճոյից համեմատ ոչ մէկը կրնայ ջնջել կամ այլակերպել և ոչ ալ անոնց վրայ ուրիշ մը աւելցնել։ Մէկ մարդս կը պարտիմք զայնս ուսումնասիրել, ճանաչել և անոնց պահանջմանց համեմատ գործել, ապրիլ և գոյութիւն։ Որչափ աւելի մտերմանամք բնութեան հետ և ճանաչելի զայն կառավարող օրէնքներն ևբաղմապատկեմք մեր կարելին նորա հետ այն համեմատութեամբ ալ կ՝գոյութիւնք։

Արդ բնախօսական օրէնք մ՝է որ ուղղէն իւր պաշտօններն անթերի և կատարեալ հաւասարակշռութեամբ կատարելու համար, հարկ է որ մարդ էակին յօրինուածոյն պատանող դործարանաց բովանդակութիւնն բնութեան դծած բնախօսական հաւասարակշռութեան սահմանին մէջ պաշտօնավարէ։ Այս օրէնքն մեք չը դրինք։ Ասուած ինքն դրաւ, որովհետև մարդս նորա ստեղծագործութիւնն է։ Բայց հոս իրաւունք ունիմք հարցնելու թէ այս բնախօսական երևոյթին դրական պատճառները որո՞նք են, բացատրեմք։

Մէն մի գործարան ունի իւր մէջ իւր պաշտօնավարական շարժմանց համար հարկ եղած կենսական զօրութիւն մը։ Այս աղէկ, բայց սա ալ գիտնալ պէտք է որ սոյն զօրութիւնն ալ ուղղակի կը հպատակի բավանդակ բնութիւնը կառավարող զօրութեանց ենթակայ դբաւուած օրինաց։

Արդ, ինչպէս որ նիւթը՝ առանց երբէք ջնջուելու այլ և այլ կերպարանքներ կրնայ առնուլ միայն, ինչպէս որ նոյն նիւթը չարժող զօրութիւնք ալ իւրեանց կողմանէ առանց երբէք ջնջուելու կերպարանափոխ միայն կրնալ ըլլալ։ այսինքն ոչ նիւթը կարելի է ջնջել և ոչ ալ զօրութիւնք, նոյնպէս ալ մարդ էակին մէն մի գործարանի պաշտօնավարական չարժմանցն համար որոշուած սոյն կենսական զօրութիւնք անկարելի է որ ջնջուին, հապա միայն կայլակերպին։

Ինչպէս չարժումը չառանց ջերմջուեալ կը վերափոխուի ջերմութեան, ինչպէս ջերմութիւնը լուսոյ, ինչպէս լոյսը էլեկտրական զօրութեան, նոյնպէս ալ երբ ուզէ գործարան մը արդիլել ուզեմք պաշտօնավարիլէ, նորա մէջ գըտնուած պաշտօնավարական սոյն ուժն փոխանակ ջնջուելու, կայլափոխի միայն և կենսական ուրիշ կարգի ջղային ուժի մը վերափոխուելով կը հասնի ուրիշ գործարանի մը և հոն տարբեր գործունէութեան մը տեղի կուտայ։

Զոր օրինակ, երբ մարդ իւր սերունդը մշանջենաւորելու կենսական կարողութիւնը ջնջել և մինչև վերջը ամուրի մնալ ուզէ, սոյն կարողութիւնը՝ ջղային սոյն զօրութիւնը՝ փոխանակ անյայտ ըլլալու, կը վերափոխուի ջղային տարբեր ուժի մը և անհատական տրամադրութեան համեմատ, կամ սրտին կամ թոքերուն, կամ ստամոքսին և կամ ոտնաժուժին վերագտնելով անանց պաշտօնավարական չարժմունքն կը խանգարէ և տեղի կուտայ այլ և այլ հիւանդութեանց։ Բայց երբեմն ալ, վերադառնալով ուղեղին, մտքէ չանցած այլանդակ և յիմարական երևակայութեանց և կատաղութեանց տեղի կընայ տալ

Մարդ էակին իւր սերունդը մշանջենաւորելու, բնութեան և Արարչին պարգևած կենսական ուժն ջնջելու և ամուրի մնալու դըրութիւնն էր որ, յիշեալ կերպով Սպանիոյ հաւատաքննութեան ահռելի և անտանելի տանջանքն երևակայեց և ստեղծեց, որուն ողբալի հետևանքն եղան բնութեան՝ մարդկային սեռին յառաջդիմութեան և լուսաւորութեանը համար պարդևած հանճարներու և տաղանդներու չարաչար տանջանօք զոհուիլն և տասնոդարեայ մտաւորական տակալի խաւար մը և լռութիւն մը։

Բայց պիտի առարկուի թէ մարդս վարժուելու է համբերութեան իւր զգացմանց և կրից դէրի չըլլալու համար։ Այո՛, անուրանալի ճշմարտութիւն մ՝է այս և բարոյական զգացմանց չարժառիթն։ բայց ամէն բան ունի իւր բնախօսական սահմանն, երբ աչերնիս չափէն աւելի հաղնեցնեմք, կըլլան հիւանդ և մինչև իսկ կոյր, բայց սա ալ ճշմարիտ է որ երբ զայնս բոլորովին ընդէն զրկեմք, հետևութիւնն դարձեալ կուրութիւն կընայ ըլլալ։ որուն հետևութիւնքն ալ կրնան ըլլալ երբեմն պարագայից մէջ այլ և այլ կարգի յիմարութիւնք, որովհետև տեսնուած են կուրութեան պատճառաւ յիմարացողներ ալ որք վիրաբուժական գործողութեամբ լոյսը տեսնելէ վերջը մտային խանգարմունք ալ իսկոյն դադրած են։

Շատ երիտասարդ և երիտասարդուհիներու վրայ կրնան նշմարուիլ ջղային անհատասարակշռութիւնք և հիւանդութիւնք որք ամուսնանալէ անմիջապէս վերջը ամբողջովին կը դադրին։

Այո, յարգենք բնութեան օրէնքները մարդավայել կերպով, զանոնք օգտակար ընելով անհատին և հանրութեան շահերուն և բարօրութեան, այս է ընկերութեան կազմակերպութեան անողք օրէնքն։

Այն մարդուն ուզեն բնախօսական օրինաց համեմատ կը պաշտօնավարէ, լաւ կը խորհի և կը տրամաբանէ, որու որ բովանդակ դործարաններն կենսաւորապէս իւրեանց պաշտօններն կը կատարեն, ի՞նչ հարկ կայ հետևութեամբ, չէ մի որ նշանակութենէ զուրկ անմտրտոդութիւն մը, պրնդութիւնք մը իսկ ժամանակաւոր կերպով կրնայ այլայլել անհատին սովորական բնաւորութիւնն։ Բազմաքսի տկարութեան պատճառաւ միայն քանի քանիներ յիմարացած են։

ՏՕՔԹ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ԹԷ Ի՞ՆՉ Է ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆ ՊՕԼՍՈՅ ՀԱՅՈՅ ՀԱՄԱՐ

Եւ թէ իւրոյն համար ո՞ր վարժարանք չեն բաւուքիր

Ամէն մտքի համար տարբեր ընդունակութիւններ ունի Դասատուութիւն բառն և անուրանալի է թէ Պօլսոյ Հայք, այսինքն ժողովրդական մեծագոյն մասն, կատարեալ և ճշգրիտ գաղափար մ՝ունեցած չեն ցարդ ընդ այն։ Դասատիրակութիւն ըսելով ոմանք կը հասկնան լոկ վարուց ուղղութիւն եւ այլք՝ մտաց կրթութիւն, իսկ ես այդ բառով կ՝իմանամ եւ խօսիլ կուզեմ հոս թէ՝ վարուց և թէ՝ մտաց բարւոքումն ու զարգացումը։ ի մի բան, այսպէս ըսեմք, արտաքին և մտաւոր դաստիարակութիւն։

Անժխտելի է թէ՝ Պօլսաբնակ Հայոց մի ստուարագոյն մասն իրենց զաւակունքը դպրոց մը կը ղրկեն ո՛չ այլ նպատակաւ՝ այլ միայն նմանելու համար հանրութեան։ հետևաբար ո՛չ մի սկզբունք ունին և ո՛չ ալ մի մեծ արդիւնք կ՝ակնկալեն այդ ձեռնարկէն։ Թերևս տարօրինակ թուի սա անձանց ոմանց եւ մինչև իսկ անհաւատալի, և սակայն առանց զայս երկարօրէն ապացուցանել ջանալու պիտի ըսեմ լոկ թէ՝ «դժբաղդաբար այնպէս է»։

Դալով հարուստ դասուն, սա ըստ քմաց կ՝գործէ միշտ, ինչպէս յայտնի է, իւր որդիքը կամ Աղդային և կամ մասնաւոր վարժատանց և կամ թէ, ընդհանրապէս, առանին դասատիրակի մը խնամոյն ու կըրթութեան յանձնելով։ Ա՛ռ այս ոչինչ ունիմ ըսելիք առ այժմ. զի նա այդպէս ստիպեալ է ընել մեր կըրթական դրութեանց ստէպ փոփոխման պատճառաւ։

Այժմ կը մնայ արհեստաւոր և աղքատիկ ժողովուրդն որ առաւելագոյն մասը կը կազմէ, որ պարտի ի վեր քան զամենայն դրաւիչ մեր ուշադրութիւնն և որ սակայն զուրկ է այդ ուշադրութենէն։ Ի՞նչ կընէ նա, ամենէ աւելի նա պէտք ունենալով կրթութեան և ամենէ աւելի զգալով ուսմանց կարեւորութիւնն՝ կուտայ իւր զաւակը իւր թաղի վարժարանը, ինչպէս կը յանձնէ ոք իւր ոչխարը հովուին առանց դիտնալու թէ իւր ցանկացածին չափ պիտի կարենայ և թէ այլ պիտի տրուի՞ իրեն ճարակել ցայգուրդ։ Նորա որդիքը պատուաստուն զգեստներ կը կրեն, և շատ անգամ իսկ գրեթէ բակոտն կը յաճախեն անդը։ անկարող է հայրը ամեն պէտք եղած ատեն հոգալ նոցա նիւթական կարիքը, զի արդէն շատ իսկ է իրեն հոգալ սընընդեան պիտոյքը, եթէ սակայն կարող է այդ ահրաժեշտ պէտքն ալ գոհացնել։ Հազիւ մի քանի օրեր կանցնին և ահա իւր զաւակին ձեռքը ցուցակ մը կը տրուի, հարկ եղած դասական դիրքերու ցանկ մը։ Ի՞նչ ընէ հայրը, փոխ կառնու կամ իւր անձնական և ընտանեկան անդէն կը խնայէ դուռմարիկ մը և վերջապէս կը դնէ այդ գիրքերն՝ որք սակայն չը պիտի կարդացուին... զի հազիւ երեք շաբաթներ կանցնին և ահանոր գիրքեր կը պահանջուին. պատճառ, «նախորդ դասատուն փոխուած է։»

Խեղճ հայրն այս երկրորդ զոհողութիւնն ալ կընէ և կառնու այդ անիծեալ գրքերն ալ, ի՞նչպէս... այդ չդիտցուիր միշտ։ Կանցնի ամիս մը և երկին պէտք կայ դասագրքոց։ Մայրահեղ և արտասովոր համբերութեան տէր պէտք է լինի ընտանեաց հայր մը եթէ զիջանի այս անդամ ալ։ բայց քանի որ համբերութիւնն ալ ունի իւր սահմանն, քանի՛ որ իւր օրական ապրուստն մտածող մէկը չէ կարող այդքան շռայլ ըլլալ, քանի՛ որ կը տեսնէ թէ ոչինչ կստանայ իւր տըղայն բաց ի նորանոր դասագրոց, եւ կառնու զայն դպրոցէն, անիծելով դպրոցն ալ, գիրքն ալ և... իրեղ՞ դասատուներն ալ։ Իրաւունք չունի՞ միթէ։

Եւ սակայն ի՞նչ է պատճառ բոլոր այս անկարգութեանց։ երկու բան գլխաւորապէս, նախ՝ Աղգային պաշտօնական մարմնոյ անբաւական հոգն, և երկրորդ՝ ծնողաց անտարբերութիւն։ երկու բառով բացատրեմք այս ըսածնիս։

Բաւական ժամանակէ ի վեր մեր մէջ կը խօսուի և կուղուի բարեկարգել թաղային վարժարանները, միացնել ամբողջ դասագիրքերը, ծրագիրները և այլն։ և սակայն մինչեւ ցարդ ո՞ր ուլիմ ծնողք տեսած է որ իւր զաւակ նոյն դասագիրքն և ուսուցման նոյն մէթոտն գտնէ այն միւս վարժատան մէջ՝ ուր կսկսի յաճախել, ո՞ր լրջամիտ պաշտօնեայ կրնայ հաւատալ և հաւատացնել թէ կէտ առ կէտ կը գործադրուի Ուսումն։ խորհրդոյ գրծած «սամնոց յայտարէն», և աւելին ալ պիտի ըսեմ, ո՞ր փորձառու և ուղղամիտ ուսուցիչ կարող է, եթէ ո՛չ այլոց՝ դէթ միայն իւր դասարանին դէմ, իրը կատարեալ դաւանիլ այդ յայտագիրն... Ո՛չ ոք, կը կարծեմ։ եւ էր՞ չկարողացաւ յաջողիլ Ուսումն։ խորհուրդն իւր այդ լաւագոյն նպատակաց գործադրութեան մէջ (Թողումք ծրագրին թերութիւնքն կամ առաւելութիւնները) այն է՝ դասագրոց և ուսուցմանց մէթոտներու միացման ունայնութեան մէջ։ վասն զի չուզեց ըստ բաւականի աշխատիլ կամ որ նոյն է՝ խիստ շուտ վըհատեցաւ։ Ահա՛ պաշտօնական մարմնոյ անբաւական հոգն ու թերութիւնը։

Բայց այս չէ՛ միայն։ եթէ սա բարոյական տեսակէտով խոյնդոտ մ՝է վարժարանաց բարեկարգութեան, կայ ուրիշ զըբաւոր և կասեցուցիչ պատճառ մ՝ալ ընդդէմ յառաջդիմութեան մեր ուսանողաց։ Բաւական ատենէ իվեր թաղխորհրդոյ անդամք, որոց յանձնուած է նաև դպրոցաց տնօրինութեան հոգն, իրենց անխոտորելի սկզբունք ըրած են դիմաց ոչ-մնալ վնասուել և յատկացնել ուսուցչական պաշտաման։ արժանաւորք և փոքձառուք պրեթէ չքաւորութեան ու խեղճութեան մէջ կ՝ապրին ու կը մեռնին... Ահա այս է պատճառ որ դասագիրքեր շարունակ կը փոփոխին աշակերտաց ձեռքը, զի քիչ ամսամթոշակ պահանջող ուսուցիչն է միշտ որ կը գնահատուի և որ կուզէ իւր նոր դրութեամբ շարժիլ ուսանող շրջանի մէջ, և ահա այս է պատճառ որ աղքատիկ ժողովուրդն ալ այլ ևս չ՝կարենալով հանդուրժել դասական պիտոյից համար պահանջուած անվերջ գրամներուն՝ աւելի նախապատիւ կը համարի արհեստաւոր տեսնել իւր որդին քան բոլորովին տգէտ։

Բայց ժողովուրդն ալ ունի իւր պակասութիւն, նա ալ չ՝գիտեր գնահատել արժանաւոր ուսուցչաց աշխատութիւնը, չ՝ճանչեր իւր պարտականութիւնը, չուզեր և կը դժկամակի վճարել իւր որդւոց թոշակն, և ի՞նչ կը հետևի ասոր վաքժարանաց հասութի անբաւականութիւնն ու նուազութիւն։ Ա՛հա՝ այս է ծնողաց անտարբերութիւնն ալ։

Մեր ազգ. դպրոցաց բարւոքման և յարատեւութեան արգելք եղող սոյն պատճառներու նկատմամբ այսքան բացատրութիւն բաւ համարելով կ՝դառնամ դարձեալ նախաբանիս, որ է դասատիրակութիւն, և իմ անձուկ մտայ ներածին չափ սահման մը տալ այդ բառին և միանդամայն կարծիք մ՝ալ յայտնել։

Ըստ իս, դասատիրակութիւնն պէտք է լինի մանաւոր իւրաքանչիւր անձի կարողութեան համեմատ։ պէտք չէ որ հարուստն ու աղքատը և կամ արհեստաւորը նոյն ուղղութեամբ և նոյն չափով ուղեն ուսմունք առանձել տալ իրենց որդւոց։ զի հարուստին որդւոցն համար շատ կարեւոր է։ իսկ աղքատին որդւոյն՝ շատ անկարեւոր և յաճախ իսկ վնասակար։ Թող չ՝զարմացուի նոյնպէս ժեր այս խօսքին վրայ, քանզի երկար տարիներէ հետէ Հայոց առհասարակ սովորութիւն է եղած ամեն ինչ ուսանելու փափաքը, և ինչպէս բազմիցս տեսնուած է, արհեստաւորի մը որդին վեց եօթն տարիներ վարժարան մը յաճախելէ և ուսում առնելէ յետոյ՝ կը ցանկայ բարձր պաշտօններ ստանալ, և հակառակելով իւր ծնողաց թախանձանքին նախապատիւ կը համարի անդործ թափառիլ քան իւր հօր արհեստը մշակել, որմէ կը հետևի թէ՝ իւր և թէ՝ իւրայնոց թշուառութիւնը։

Պէտք չէ ուրեմն որ արհեստաւորն փափաքի ուսուցանել տալ իւր որդւոյն ա՛յնքան բան՝ որքան չէ կարեւոր իրեն։ և իրօք ի՞նչ պէտք պիտի ունենայ երկաթագործի մը և կամ ատաղձագործի մը որդին Ֆրանսերէնի կամ Անկլիարէնի, քանի որ այդ լեզուներն կրցածին չափ ուսնելէ իսկ յետոյ՝ շատ հաւանական է որ անհրաժեշտ և սաիպուղական պարագայից մէջ իւր հօր արհեստին ձեռնարկէ։ բայց աւելի կը յառաջանայ ու կը շահի նա եթէ լաւ դիտցուիւն գիտնայ։ Ուստի մէկ կամ երկու լեզուներէ աւելի դիտցուիւնն է կարեւոր երկաթագործի կամ ատաղձագործի որդւոյն։

Ըստ որում թող ամեն ոք իւր կարողութեան և վիճակին ներածին չափով ուսում առանձել տայ իւր զաւակին, աւելի աղէկ է որ աղքատն ուսուցանել տայ իւր որդւոյն՝ հայերէնը, թուքքերէնը, թուաբանութիւնը և դիտցուիւնը, քան թէ՝ ֆրանսերէնն, աշխարհագրութիւնն, բնագիտութիւնն և այլ խել մը վերացական դիտութիւններ՝ որք սակայն Հայ ընտանեաց անդորրութիւնն ու դիւրակեցութիւնը կը վրդովեն։

Պէտք է որ, կրկնեցնեմ իմ կարծեաց, Աղդն ամեն դլխաւոր թաղերու մէջ ունենայ երկու մեծ և տարբերվարժարաններ, առաջինն՝ աղքատիկ դասու, փոքր երկրորդն՝ միջակ և հարուստ դասու ժողովրդեան համար, հարկ է որ այդ երկու դպրոցաց մէջ դործածելի դասագրքերն միևնոյն լինին ինչպէս հասու ուսուցման եղանակն, միայն թէ ծրագիրք լինին տարբեր, մին ճոխ և միւսն չափաւոր։ ի մի բան, լեզուաց և գիտութեանց վարժարան մը հարուստին համար, իսկ աղքատին համար՝ երկրորդարան ուսումնարան մը՝ որ պարտի ձրիապէս ընդունիլ աշակերտներն և միանդամայն բոլորովին անկարող ճանչցուածներու դրական պիտոյքն հոգալ։ Կարեւոր է որ միանդամ ընդ միշտ ջնջուին ու զանց առնուին այն խել մը ծրագրոց-ՐԻՈՆՆԷՆ՝ որք աշակերտաց միտքն ու ուղղը բոլորովին խանգարելէ ու յոգնեցնելէ ի զատ ուրիշ օգուտ չունին։

Այդ երկրորդական ուսումնա-

բանաց մէջ աւանդելի ուսմունք պէտք է լինին՝ Հայ. Ֆուանս. Թուաբան. Դէղագ. և Դիտաղրութիւն, և հարկ է դարձեալ փորձով ապացուցանել այն բանն միայն ուսուցանել աշակերտին՝ առ որ ճաշակ և կամ յարմարութիւն ունենալ ցոյց կուտայ։ Կարեւոր է նոյնպէս որ թուրքերէն լեզուին աւելի մղում և հոգ տրուի քան ֆրանսերէնի, զի, ինչպէս անժխտելի է, մեր մէջ մեծաքանակ վաճառականութենէ աւելի պարզ առեւտրով զբաղողք բազմաթիւ են, և Թուրքերէնն, իբր մեր երկրորդ մայր-լեզուն, աւելի դիւրընթացելի և օգտաշատ է ուսանողին համար, զի նա համայն Պօլսոյ մէջ ամենէն աւելի գործածական և դիւրալի եղած է այնմ, ի չգէս շատ լաւ խօսած էր Միհրան էֆ. Աբիկեան, որ ուզած էր մինչ խակ աւանդելի դարձել զայն աղջկանց համար ալ։ Եթէ ֆրանսերէնն կարեւոր է, Թուրքերէնն ըստ մեզ անհրաժեշտ է ամէն վիճակի մէջ, քանի՛ որ Օսմանեան մեծազօր և բարեխնամ Տէրութեան կը ծառայեմք և կ՚ապրիմք ու կ՚զբաղինք Նորա հովանւոյն ներքեւ։

Վերջապէս ամենայնիւ խօսքս կրսեմ թէ՝ եթէ Ազգաւորական խորհուրդն շարունակէ յարատեւել իւր ամենարբերութեան մէջ, և թողու որ ամէն մէկ վարժարանի մէջ այլատեսակ դասագիրք և զանազան դրութիւններ դիրծածուին, եթէ Թաղ. խորհրդոյ անդամք միշտ ոչնչանն վնասուն և մերժին ու ոտնակոխեն ինչպէս ցայժմ արժանաւորաց իրաւունքն, եթէ շարունակուին դարձեալ երկու կամ երեք ամիսն մի անդամ դասատուաց իրարու յաջորդութիւնք և վերջապէս եթէ Ազգն ալ չուզէ քիչ մ՚աւելի պարտաճանաչ լինել, պէտք չէ բնաւ յուսալ որ մեր կրթական վիճակն պիտի բարւոքի, պէտք չէ ակնկալել այլ եւս որ Ազգ. դրպրոցք ուսեալ և օգտակար անհատներ պիտի մատակարարեն մեզ, այլ պէտք է վստահօրէն դիտնալ որ յետս յետս կը դիմեմք միշտ մեր դատարակութեան ասպարիզին մէջ, և թէ՝ առանց այս անկարգութեանց բարձման, անհնար է որ մեր վարժարանք բարւոքին և յառաջադիմեն։

ԱՍՈՒՊ

(Մանր-Դ)

Պալէատէքի պէնտ քէք տօղրու վէ բէյքտէ քեամիլանէ սուրէթտէ եաղըլմըշ օլտուղունտան, Ուսումնական խորհուրդուն վէ փաթրիգխանէնին նաղարը տիղդաթընը տավէթ իթմէքլէ պէրապէր, դալէմէ ալմըշ օլան էֆէնտիներնտէ տէվամընը արզու իտէրիզ։

ԹԷՔԻՐՏԱՂԸՆՏԱՆ ՄԷԹՈՒՊ

Խմբագիր։

Ուրախութեամբ շնորհաւորելով պատուական Մանր-Դի բարձրագոյն ներման արժանանալով վերատին հրատարակուիլն։ Նորա դադարման միջոցին Ռոտոսթոյի համար կարեւորութիւն ունեցող Ազգային դէպքերն կը փութամ Ձեզ հաղորդել։

Մանր-Դի ընթերցողք կը յիշեն անշուշտ որ Դեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, իբրև Պատրիարքական փոխանորդ քաղաքս եկած էր Սահմանադրութեան գործադրութեան համար։

Դեր. Սրբազանը, հարկ եղած նախնական կարեւոր գործադրութիւնք ի գործ դնելէ վերջ, Գաւառական Ընդհանուր Ժողովն ի նիստ հրաւիրեց որ և դումարեցաւ Յուլ. 20ին։ Ընդհանուր Ժողովը, երկար խորհրդակցութենէ վերջ, նկատելով թէ ըստ սահմանադրութեան օրինաւորութեան հանդամանք ունենալէ զուրկ է։ Ինչպէս մեք եւ քանիցս առիթ ունեցած ենք գրել Մանր-Դի մէջ։ ուստի միաբան հաւանութեամբ Ժողովին լուծումն տրուելով, Դեր. Սրբազան, Ժողովին որոշումն հաղորդեց Պատրիարքարանի։ ուրկէ եւս հրահանգ նոցացաւ նոր ընտրութեան ձեռնարկելու։ և հարկ եղած հրահանգներն ալ ամէն խրկուեցաւ վիճակիս թեմերու ժողովրդեան, Գաւառական ընդհ. ժողովոյ ընտրութեան և կազմութեան պիտի ձեռնարկուի գալ շաբթու։

* * *

Յունվ. 29ին, քաղաքիս Ս. Խաչ Թաղի Թաղական խորհրդոյ քուէարկութիւնն տեղի ունեցաւ։ Սոյն Թաղի մէջ առաւել քան 600 քուէտու կը գտնուի թէպէտ։ բայց միայն 240 անձինք մասնակցեցան քուէարկութեան և Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղական խորհուրդը ընտրուեցաւ հետեւեալ անձինքներէ։

		Քուէ
1.	Աւետիս Էֆ. Թարթէոսեան	159
2.	Կարապետ » Նէվրուզեան	145
3.	Սարգիս » Աղէկուկեան	139
4.	» » Եէկէնեան	135
5.	Յարութ. » Նուշանեան	131
6.	Կարապետ » Թավուզճեան	118
7.	Դէորգ » Դալատեան	110
8.	Գրիգոր » Փափազեան	98
9.	Մ. Կրպտ. » Նաղըրեան	92

Փետր. 5ին քաղաքիս Ս. Թադ. եկեղեցւոյ Թաղական խորհրդոյ ընտրութեան ձեռնարկուելով, առաւել քան 900 քուէտուներէն 307 անձինք մասնակցեցան քուէարկութեան որոյ արդիւնքն եղաւ հետեւեալ անձինք։

Թաղ. խորհուրդ Ս. Թադ. եկեղեցւոյ։

		Քուէ
1.	Յակոբ Էֆ. Թարադճեան	162
2.	Յովհան. » Արսէնեան	142
3.	Գրիգոր » Ահէմեան	132
4.	Յարութ. » Թէմիրեան	128
5.	» » Զիլպօղոսեան	127
6.	Աստատուր » Փափազեան	120
7.	Մ. Յակոբ » Ճինկէօղեան	113
8.	Առաքել » Գուլյումճեան	106
9.	Նշան » Սաղըզլեան	94

Երկու Թաղերու մէջ եւս տիրող կուսակցութիւնք, երկիւղ կաղդեր ամենուն որ սոյն ընտրութեանց պահուն մեծ չփոթութիւնք և յուզում պիտի պատահի։ ուրախութեամբ կը ծանուցանեմ սակայն որ Դեր. սրբազանի վարչական լաւագոյն կարողութիւնք ի յայտ գալով, ամէն բան սիրով և կարողութեամբ վախճանին յանդեցաւ։

Մաղթելով որ սոյն կրկին Թաղ. խորհրդոց ջանք և աշխատութիւնք յերկնուստ օրհնուին։

Մնամ բարեացակամ

ՄԻՀՐԱՆ

1889 Փետր. 8/20

Ռոտոսթոյ

. . . Խմբագիր։

Կը խնդրեմ՝ որ բարեհաճիք ներկայ երկտողս հիւրընկալել, յանուն երախտագիտութեան, ձեր պատուական թերթին մերձակայ թիւերէն միոյն մէջ ի գիտութիւն Հայ հասարակութեան։

Սալմանթօմբուքի Թաղին մէջ 8-9 ամիսներէ ի վեր հաստատուած լինելով Աղքատախնամ անուամբ Ընկերութիւն մը վաւերացեալ Ազգային բարձր իշխանութենէն, որոյ նպատակն է վկայեալ աղքատ հիւանդաց բժիշկ, դեղ, և ի հարկին մնուն մատակարարել, նոյնպէս Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ ածուխ բաշխել, իւր հաստատման թուականէն Կամիս մը վերջ նպատակի գործադրութեան սկսած է ի մեծ զարմացումն համայն Թաղեցւոց պահելով իւր նպատակի գործադրութիւնը միշտ միևնոյն ուղղութեամբ ի շնորհս Յնօրէն խորհրդոյ անխոնջ աշխատանաց որք այսօր Թաղեցւոյն մեծագոյն մասին համակրանքն ու վստահութիւնը գրաւած են։

Ահա այս անդամ իմ ընտանեաց ծննդաբերութեան տագնապալից աւուրց մէջ ամէն ջանք ի գործ դրին փրկելու համար ընտանիքս մահուան անողոք ճիրաններէն ի շնորհս Յօքթէօր Տալվէտիքոյի և վկայեալ մանկաբարձի մը, սակայն ի զուր այսքա՜ն խնամք, այսքա՜ն տքնութիւն . . .

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը վայելուչ կերպով կատարուեցաւ ի շնորհս յիշեալ նորարծած ընկերութեան, նոյնպէս նորածին երախայն մկրտել տալով իրենց խնամոց ենթարկած են, որոց մասին հրապարակաւ իմ խորին երախտագիտութիւնքս և ջերմ շնորհակալիքս կը յայտնեմ Յնօրէն խորհրդոյ մեղուական անդամոց և հմտայն անդամակցաց մաղթելով յերկնից կարու զօրութիւն։

Ոչ նուազ շնորհակալեաց արժանի են Յօքթէօր Եօրեարիտիսի և դեղագործ Գառնիկ էֆէնտի Գարագաշեանի նոյնպէս դեղագործ Գրիգոր էֆէնտի Սարաֆեանի ինձ ցոյց տուած ծառայութիւնքը։

Ընդունեցէք խորին մեծարանքս։

Վշտակից ամուսին ննջեցելոյն

10 փետր. 89 Սալմանթօմբուք

Յ. Ե.

(Մանր-Գ)

Պալէատէ պէտեան օլունան Գաղիլէթտէն տօլաեը, Փաղըրլըգ նամէնա օլարադ պիզ տախի թագտիմի թէշէքքիւրլէ, հէր քէսէ հէր սէվմէթ վէ հէր մահէլլէ պիր հիւսնի իպրէթի օլմասընը արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

ՍԱՐԱՖԻՑԵԼԻ

ԳԱԼԱԹԱ. ՊՕՐՍԱԿ

Փետրվար 11

Էսկ. Ռամ. տիւն ազ. գր. Գ. Ք	17-13
» » » էն եիւքսէք	17-14
» » » էն աշաղը	17-12
Գու սապահ աշքլուք	17-14
Խթիդ. տախիլի տիւն գար Գ. Ք.	42-36
» » էն եիւքսէք	42-20
» » էն աշաղը	42-16
» » աշքլուք	42-35
Մըսըր միւթահհիւտ գար.	–
Գու սապահ աշքլուք	–
Սէրի Ա. Գ. Ք.	28-20
» Բ.	16-20
» Գ.	16-14
Ռումէլի չըմէնաքֆէրի	48-75
Ագճէ Ֆայիզի	8-
Բարօր, ղուրուշ	–
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԻ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ Գ. Ք.	9- 3
Իսթանպօլ պանգասը	7-27
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-18
Թրամվայ	4-35

ՁԳՈՒՅԼԵՐԻՆ ՖԻՆԱՆՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղուրուշան	Ղշ. Փ.
Պէնեղ Մէճիտիյէ Ֆարդը	108-25
Մէթալիք »	103-
Պէշլիք »	103-30
Ալթընըզ »	103-30
Ինկիլիզ լիրասը	111- 4
Ֆրանսըզ լիրասը	88- 2
Բօլ	91- 2
Գրիմից ալթունու	51-10
Գարպօն դայմտսի	8-47
Մարգ, % 0 Ֆայիզ, լիրա իլէ	18-50
Ֆիորին, % 0 » » »	10-82 50
Ֆրանգ, % 0 » » »	22-85
Լօնտրա, 5 այ վատէ	10-35

ԹԱՍՖԻՏԵԼ

	Ղշ. Փ.
Իրի	9-10
Ուֆաղ	10-

Յովհաննէս Յ. Պալըգճեան էֆէնտի եաղբասանէսինի Թէքրարէն Պիւեիւք Եէնի խանտա, իւսթ գաթտա 38 Նիւմէրօլու օտաեա նագլ իտէրէք, քէմաֆի իւս սապէդ հէր նէվի ումուրու Թահրիրիյէ վէ պիզզաթ իճասի վէքեալէթի տասավիյէ, վէ միւմէյյիզլիք, վէ բույեէթի մուհասէպէ վէ սայիրէ իլէ իշթիղալ իթմէքտէ տիր։

Եիկիրմի պէշ սէնէտէն միւթէճավուզ տուր քի, պուլունմուշ օլտուղու միւթէլիֆ մէէմուրիյէթլէրտէ, վէ խուսուսի իշլէրտէ քէսպ իթտիկի թէճարիպի ատիտէ սէմէրէսի օլարադ, Թարաֆընա միւրաճաաթ իտէն ասհապը մէսալիհի, վէ խուսուսիյէ, թէմեիզ վէ իսթինաֆը տավա զէմինընտա, թաշրատան իշ իհալէ իտէն զէվաթը, սուհուլէթի թարիգէր, վէ էմնիյէթ պալախ մուգավէլէլերէ խօշնուտ իթմէքտէ իսուկինի պէտեան իտէրիզ։

ՏՕՔԹՕՐ ՅԵԼԱԼԵԱՆ

Մասնաւոր դարման

Գաղղիական ախտից, եւ ծնունդական գործարանաց,

Կալաթա, կամուրջին գլուխը,

Թիւ 5։

Ի Լ Ա Ն

Սապէդ Մամուլուն սահիպ իմթիեազը Ս. Յովհաննէս էֆէնտի, Գալաթատա Իէնիչէնպիհ-Պաղաբընտա, Իբսի խանընտա պիր մաղազա քիւշատիյէ, Նէֆիս զէյթուն եաղը, վէ լէզիզ շարապ, վէ մաստիգա վէ էն ալա ճինսէնտէ սապուն, վէ քէդալիք էնվայի նէֆիս գօնեագլար, վէ հաթթա ժօրժ Սարամն գօնեաղը տախի կէթիրթմէքտէ պուլունտուղունտան, մէմնուն օլմալարընը արզու իտէն զաթլարըն թէշրիֆլէրի իսթար վէ տավէք օլունուր։

Պօղչա ատասընտան պիր սէնէլիքատէն երկիրմի սէնէլիկ գատար էսկի շարապլար իլէ, Դըպրըսըն տախի Գումանտարիա թէմիեէ օլունան շարապլարը պուլունտուղունտան, լիւզումու պուլունան զաթլարըն մալիմաթը օլմագ իւզրէ, իլան օլունուր։

Էվվէլճէ օլունան իլան մուճիպինճէ, Կալաթատա Քէչիչեան էֆէնտի իլէ միեանէմիզտէ միւնագրատ շիրքէթ ֆէսխ օլունարագ, միւշթէրէքէն վիճուտէ կէթիրիլէն մաթպաա, վէ քիւթիւղխանէ, վէ միւճէլլիտխանէ քեամիլէն իտարէյի ճինսէնտէ կէչմիշ, վէ պունլար սուրէթի միւքէմմէլէտէ իսլահ վէ թանզիմ օլունարագ, էսէր թապ իթտիրճէք զէվաթըն մաթպաա, վէ քիթապ ալմագ իսթէյէն միւշթէրիլերիմիզին իսկ քիւթիւպխանէ, վէ քիթապ թէճլիտ իթտիրմէք արզուսունտա պուլունան զաթլարըն տախի միւճէլլիտխանէյի ճինսէնտէն հէր վէճհ իլէ մէմնուն գալաճաղլարընը, մակլ իթթիխար պէտեան իտէրիմ։ Մաթպայի ճինսէնտէտէ հէր նէվի եաղը վէ լիսանլարլա քիւթիւպ վէ բէյանլիլ թապ օլունտուղու կիպի, քիւթիւպխանէտէ տախի պիլճիմէտ քիւթիւպի միւնթէշիրէ մէվճուտ պուլունտուղունտան, միւտտաամըզ իւզրէ, մաթպաա, վէ քիւթիւպխանէ, վէ միւճէլլիտխանէյին ճիտտէն քէսպի ինթիզամ իթմէք օլտուղունու, էրպապը միւրաճաաթըն միւշահէտտէ վէ թէսլիմ իտէճէքլէրինտէ շիւրէհ օլմատըզընտան, կէրէք քէնտի հիսապընա, վէ կէրէք հագդը թէէլիֆլէրինի պիր պէտէլ մուգապիլինտէ թէրբ իլէ քիթապ նէշր իթմէք արզու իտէն զէվաթը քիրամը, վէ թաշրատան սբրարըշ իթմէք իսթէյէն միւհթէրէմ միւշթէրիլերիմի, եալընըզ նամը ահիպանէմ միւրաճաաթ իսլէտիքլէրինտէ, էմիրլերինի սուրէթի սէրիատա վէ միւքէմմէլէտէ իճրա օլունաճաղընը թէահհիւտ իտէրիմ։

Պապը Ալի ճատտէսինտէ, 23, 25 վէ 27 Նիւմէրօլու մաթպաա, վէ քիւթիւպխանէ, վէ միւճէլլիտխանէ սահիպի

ԳԱՍՊԱՐ Պ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԻՖԻՆՃԻ ՊԱԼԷԹ ԱՐԱՊ

Բիեանօ մուալիմի Տիգրան էֆէնտի Զուխաճեանընն էսէրի պէրկիւզիտէսի օլարադ, կէչէն կիւնլէր, բիեանօ իչին թէէլիֆ իտիլմիշ օլան Պիրինճի Պալէթ Արապը կիւզէլճէ թապ իտիլտիկինի պիլտիրմիշ իտիք. պու կիւն տախի, երինէ էֆէնտիի միւմաիլէյհին էսէրի մէրզուպու օլտուղու հալտէ, Իքինճի Պալէթ Արապը ռունիւմայի զուհուր օլտուղունու պէտեան իտէրիզ։

ՄԻՖԹԱՀ ԻԻԼ ՈՒԼՈՒՄ

ԻԼԳԻ ՆԱՀՎ

Միլէթիմիզ Թիւրքճէ մուալլիմլէրինէն պուլունան Յակոբ էֆէնտի Փափազեանընն ասարը միւֆիտէսինէն օլտուղու հալտէ, պու տէֆա, պալէատէքի սէրնամէ իլէ, 124 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ ճիլտէնմիշ պուլունտուղու թագտիրտէ, եէնի պիր էնէրլէրինին տահա զուհուրա կէլտիկինի մամէմնունիյէտ պէտեան իլէ, էշէտտի լիւզումու տէրքեար օլան լիսանը Թիւրքճէյի Թահսիլէ արզուքէշ պուլունան զէվաթ վէ շակիրտանընն օգումալարընը արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

Ֆիեաթը 6 ղուրուշ տուր,

ԹԷՍՍԵՏԻՖԱԹԸՄ

Միւթէրճիմի

ՍԻՄՈՆ ԳԱԼԷՊՃԵԱՆ

Ֆիեաթը 1 ղուրուշ

Պիր գաշ իսթիֆատէլի նասիհաթ ու հիքմէտէյի հավի օլուպ, Ինկիլիզճէ վէ Ֆրանսըզճատան թէրճիւմէ օլունմուշ տուր։

Թաշրատան, Տէրսաատէթտէ Գամանթօ խանընտա քիթապճը վէ գօմիսիօնճու Սիմոն էֆէնտի իտարէսինէ պիր ղշ. լըգ բօսթա բուլու կեօնտէրիլտիկի հալտէ, բօսթա իւճրէթի ալմագըզընը, սիւրաթը միւմքինէ իլէ մահէլլինէ իրսալ օլունուր։

ԹԱՇՐԱԼԸԼԱՐ ԻԶԻՆ

ԲԷՌ ՄԻՒՖԻՏ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

Էվրօբատա վէ Իսթանպօլտա էլսինէյի միւթէնէվվիէ իլէ, պախուսուս էրմէնիէէ թապ օլունմուշ ումումի քիւթիւպ ու բէսմիլտէն իշթիրա իթմէք իսթէյէնլէր, միւմքին մէրթէպէ ռաճուղ օլմագ, վէ բօսթասը բօսթասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ, Իսթանպօլտա, Մաճմուտ Բաշատա, Գամանթօ խանընտա քիթապճը վէ գօմէսիօնճու Սիմոն էֆէնտի իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէքլի տիրլէր։

Ֆիւլիեէթլէ սբրարըշ իսէնլէրէ ըսգօնթօ իտիլէճէք տիր։

Էլի զուրուշ գատար սբրարըշաթ իշիւն բօսթա բուլը գապուլ օլունուր։

ԽԱԵԻՆ ՊԻՐ ԱՏԷՄ

ՀԻՐԵԱՆԵՑԻ ՂԱՐԻՊԷ

Էսէրի

Ց. ԳՈՒՐՊԱՆ ՎԷ Մ. ԳԻՑԱՐԻ

Մէղքիւր շայեանը գրաաթ քիթապրն սօն գրսմը օլան իքինճի գրսմը տախի չըգմըշ օլուպ, վէ պիրինճի ճիլտի 6, վէ պու ճիլտի տախի 7 ղուրուշա ստմբլմագտէ օլտուղունտան, հէմթէչվիդաթ վէ հէմտէ իսթիֆատէ նէյնէթիյլէ, հէր քէսին օգուդասընը արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

ՏԱՐԵՐՔ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Տէօրտիւնճի թապը

Էսէրի Միհրան էֆէնտի Սրիկեան

Ազգ. Ուսումնական խորհուրդ վէ Միացեալ ընկերութիւն վէ միլլի գօնէշէրիմիզ թարաֆընտան թահսին վէ գապուլ իտիլմիշ օլան մէղքիւր քիթապ, լիսանի Օսմանինին գավարտինի պիսսուհուլէ էօյրէթմէքտէ պի էմնալ տըր։

Մէքթէպլէրէ 4 պուչուգ, մատատաքնաց ղուրուշ տուր։

ՄԷՏՐԷՍԷ

Եախօա

ՄԻՖԹԱՀԸ ԻՄԼԱ.

ՃԻԻԶԻ ԷՎՎԷԼ.

ՀԷՃԷ, ԳՐԱԱԹ ՎԷ ԻՄԼԱ. ՈՒՍՈՒԼՈՒ

Էսէր

Ա. ՍԷՐԱՑԻ

Իգնատիոս Սէրայտարեան էֆէնտինին իշպու էսէրի, Թիւրքճէ գրբաաթը իչին սուհուլէթպախշ օլուպ, վէ մէքթէպլէրտէ խթիմալի գրմիրնտա միացեալ ընկերութիւն թարաֆընտան տախի պիթթահսին գապուլ օլունմուշ օլտուղունտան, ումումի մէքթէպլէրտէ տախի խթիմալիյլէ հէմ շակիրտանընն խթիֆատէսինէ, վէ հէմտէ միէլլիֆէնին թէշվիգինէ հիսմէթ օլունմասընը խասսէթէն թավսիյէ վէ իսթիմար իտէրիզ։

ՌԷՍԻՄԼԻ ՎԷ ԹԱՐԻՖԼԻ

ԻՐՍԻՐԻ ԷԼԻՖՊԱՑԻ ՕՍՄԱՆԻ

Եէտինճի թապը

Մուալլիմի սէչհուր բիֆաթլու Ա. բիկեան և իհրան էֆէնտիներն թէրթիպքէրտէսի օլուպ, Մէարիֆ նէզարէթի ճէվիլէսի վէ Ազգ. Ուսումնական խորհուրդ Թարաֆլարընտան թահսին իտիլմիշ, վէ միլլի վէ էճնէպի վէ քէղալիք Միացեալ ընկերութիւնուն մէքթէպլէրինտէ օգութտըրըլմագտա պուլունմուշ օլան մէգքիւրքիթապ Թիւրքճէյին գրաաթընը վէ պունունա պէրաբէր իմլասընը բէք սուհուլէթլէ վէ աղ վագթի զարֆընտա էօյրէտիր։

Ֆիյ 1 ղուրուշ

Մէքթէպլէր իչին 100տէ 25 թէնզիլ